Jaargang 104. Dingsdag, 19 Augustus 1845. No. 66.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD VOOR DE STAD GRONINGEN EN OMMELANDEN.

AANBESTEDING.

Op Vrijdag, den 29sten Augustus 1845, des voormiddags te elf uren, in een der appartementen van het Provinciehuis te Groningen, zal, door den STAATSRAAD, GOUVERNEUR van de Provincie Groningen, of, bij deszelfs afwezigheid, door een' der LEDEN van de GEDEPUTEERDE STATEN, in het bijzijn van den HOOFD-INGENIEUR van den WATERSTAAT in DEZE PROVINCIE, onder nadere approbatie, worden aanbesteed:

Het Aanleggen der Aardenbaan en het Bepuinen en daarover Begrinden van dezelve, van Slochteren *tot* Noordbroek, *ter lengte, met inbegrip der daarin gelegene Brug, van* 5440 *Ellen.*

Deze Aanbesteding zal geschieden bij Inschrijving en Opbod.

Het Bestek, waarnaar de bovengemelde Aanbesteding zal plaats hebben, zal, boven en behalve aan het Ministerie van Binnenlandsche Zaken in 's Gravenhage en in het Provinciehuis te Groningen, ter lezing liggen: te Groningen in den Doelen, bij de kasteleins VAN DER LAAN, erven EEKHOFF, wedw. BONTEKOE en de wedw. DE JONGE, alle aan de Groote Markt; voorts in de Oude Munster; in het Blaauwe Paard; bij den kastelein VISSER, in de Zon; bij den kastelein RASKER, op den hoek van het Ameland; in de Stads Herberg en in de Slingerij, buiten de Apoort, en bij den kastelein VAN WARTUM, in de Altena; te Zoutkamp, bij den kastelein DE VRIES; te Warfhuizen, bij de wedw. ELINGA; te Winsum, bij den kastelein WIERSEMA; te Onderdendam, in het Gemeentehuis en in het Zijlvesterhuis; te Bedum, bij den kastelein J. J. WEG; te Appingedam, bij de kasteleins HOEKSTRA, WIERSUM en HOUWING; te Delfzijl, bij de kasteleins TER STEEG, HAZENHOEK, Wedw. ROELFSEMA, ROMELING en de wedw. WEITS; te Martenshoek, bij den kastelein MEURS; te Zuidbroek, bij den kastelein MONKHOST; te Winschoten, bij den kastelein WISSEMAN; te Nieuwe Schans, bij den kastelein SMIT; te Grijpskerk, bij den kastelein DE BOER, en te Zuidhorn, bij de wedw. OSSENTJUK.

De aanwijzing in *loco* zal plaats hebben den vierden dag vóór de Aanbesteding; — zullende voorts bij den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat, en bij den Ingenieur VAN ESSEN, te Groningen, nadere informatiën te bekomen zijn.

GRONINGEN,
13 Augustus 1845.

De Staatsraad, Gouverneur voorn.:
Bij deszelfs afwezen,
Het Lid der Gedeputeerde Staten:
G. J. KEISER.

ITALIE.

ROME, 31 Julij.

Dezen morgen vierden alle hier aanwezige leden der Societeit van Jezus, in de met het Romeinsche en Duitsche collegie verbondene kerken, Sant Ignazio en il Gesu, met buitengewone pracht en al het rijke ceremoniëel, der R.-Catholijke kerk eigen, den naamdag van den stichter hunner orde, *I. Loyola.* De Paus was bij de plegtigheid niet tegenwoordig, hetwelk echter niet aan ongesteldheid kan toegeschreven worden, daar men hem nog gisteren op de openbare wandelplaats in zijn rijtuig gezond en wél opgemerkt had.

DUITSCHLAND EN AANGRENZENDE RIJKEN.

KRAKAU, 7 Augustus.

De brieven uit Podolie melden, dat de graaf *Miecislas Potokki*, de voornaamste edelman van gezegde landstreek en wiens vermogen meer dan 60 millioenen Poolsche guldens (20 millioenen Nederl.) bedraagt, op bevel van den Keizer in een' der onderaardsche kelders van de stad Kiew is geworpen, alwaar hij buiten toegang is gesteld, en van nabij wordt bewaakt. De graaf *Potokki* had, na eene echtscheiding, een tweede huwelijk aangegaan met de dochter van een' gepensioneerden militair te Kiew, die volstrekt geen vermogen had. Hij had van haar een' eenigen zoon tot erfgenaam van zijn rijk vermogen. Eensklaps is door de gravin *Potokki* eene klagt bij den gouverneur-generaal van Kiew tegen haren gemaal ingebragt, wien zij beschuldigt van zijnen eenigen zoon te hebben willen vergiftigen.

De gouverneur-generaal heeft daarvan rapport ingediend aan den Keizer, die bevel heeft gegeven, den graaf *Potokki* in hechtenis te nemen. In Rusland, als de familiën, die pleiten, rijk zijn, en zich de gunst der regtbanken en van den senaat kunnen verwerven, zijn de judiciele procedures onbeëindigbaar, en duren soms twintig of dertig jaren; ook zoude altijd de graaf *Potokki* zijne dagen in het kachot kunnen eindigen, alvorens over hem een definitief vonnis worde uitgesproken. De Keizer heeft den adel der landstreek uitgenoodigd, den graaf *Potokki* uit zijne registers te schrappen, maar deze, na daarover te hebben beraadslaagd, heeft den Keizer nederig voorgesteld, dat de adel des lands één van deszelfs leden niet in zijne eer konde krenken, zoo lang niet over hem een vonnis zoude zijn uitgesproken.

LEIPZIG, 9 Augustus.

(Uit de *Weser-Zeitung.*) Zoo even ontvangt men hier langs den spoorweg berigt, dat gisteren, ter gelegenheid van *Ronge's* tegenwoordigheid te Halberstad, aldaar bedroevende wanorden voorgevallen zijn. *Ronge* moet er namelijk gepreekt en in zijne preek de woorden gezegd hebben: „Rome zal en moet vallen," waarop een aanwezige bakker een' steen uit den zak trok en dien met de woorden: „niet Rome, maar gij, hond, moet vallen!" naar den prediker wierp. De dader redde zich hierop wel met de vlugt, doch men heeft niet kunnen beletten, dat zijn huis tegen den grond gehaald is. Wanneer zal men, wanneer zullen de leeraars zelven toch leeren, den liefderijken geest des Christendoms, zoo krachtig door woord en daad van deszelfs grooten Insteller gepredikt, boven kleingeestigen hartstogt en volksverbitterende stelseldrijverij te plaatsen!

BERLIJN, 11 Augustus.

Het schijnt thans zeker te zijn, dat een strenge maatregel tegen openbare vergaderingen zal worden ten uitvoer gebragt. Van onderscheidene kanten verneemt men namelijk, dat bij een kabinetsbevel alle openbare zamenkomsten en tot dus ver niet erkende vereenigingen door de gansche uitgestrektheid der monarchij verboden zijn.

KEULEN, 11 Augustus.

Heden avond kwart vóór 8 uren is H. M. de Koningin van Groot-Brittanje alhier aangekomen en, onder het lossen van het geschut, het gelui der klokken en het gejuich der bevolking, plegtstatiglijk ontvangen. Z. M. de Koning en Prins *Albert* verzelden haar. Op eenen kleinen draf is het rijtuig, waarin de vorstelijke personen zaten, door de met vlaggen versierde straten, naar het station van den Bonner-spoorweg gereden, op welken zij met eenen bijzonderen trein de reis naar het kasteel van Brühl hebben voortgezet. Heden avond wordt, door de muzijk van 20 regementen, eene monsterserenade onder de vensters van het kasteel gegeven.

Morgen avond zal de groote verlichting te Keulen plaats hebben, eene verlichting, die alles zal overtreffen, wat men ooit van dien aard gezien heeft; zij zal inderdaad een heerlijk schouwspel opleveren. Alleen voor de illuminatie der Domkerk, welke geheel door Bengaalsch vuurwerk zal verlicht worden, heeft de Koning aan de stad eene som van 20,000 thaler geschonken. Gaarne had de stad zelve het hare tot die uitgaaf willen bijdragen, maar de staat harer financiën liet dit niet toe, en de Koning is haar bijgesprongen.

Onder eenige andere bijzonderheden had een koopman in eau de cologne, *Zanoli*, die de eer heeft gehad de leverantie te verkrijgen voor de koninklijke appartementen van Brühl, voor den gevel van zijn huis de woorden, *God save the Queen*, uit rozen en dahlia's op een' grond van donkergroen loof zeer kunstig en smaakvol zamengesteld. Iets verder zag men op eene dwars over de straat hangende roode vlag hetzelfde opschrift prijken, echter met een zeker variant, die er een bijzonder karakter aan gaf: het *Save* was geworden *Shave (Schere)*, hetwelk zou doen vermoeden, dat H. M. Koningin *Victoria I* een' barbier noodig zou hebben; een geheel ongegrond vermoeden echter, hoewel men volgens gerucht verzekert, dat Prins *Albert* in de huishouding van Windsor en Buckinghampaleis de broek niet aanheeft. De verscheidenheid der uitgestoken vlaggen was zeer groot; er waren gele, roode, rozenroode, blaauw en witte, zwart en witte, in één woord, alle kleuren van den regenboog schenen op de straten van Keulen vereenigd.

Van den 12den. Gisteren, den 11den Augustus, hebben te Bonn de feesten eenen aanvang genomen, bij gelegenheid der onthulling van het standbeeld, hetwelk in die stad is opgerigt ter nagedachtenis van den alom beroemden toonkunstenaar *van Beethoven.* De geheele stad was reeds des morgens van dien dag met loof en bloemen versierd en allerwegen wapperden vlaggen. Des avonds is in eene geheel tot dat doel gebouwde en prachtig ingerigte zaal, welke ongeveer 3000 personen bevatte, een groot muzijkfeest gegeven, bij welke gelegenheid door een aantal van 400 toonkunstenaren, onder de leiding van eenen der verdienstelijkste thans levende toonkunstenaren, den hofkapelmeester *L. Spohr*, twee der meest beroemde werken van *v. Beethoven* zijn uitgevoerd, en wel zijne tweede of laatste mis, gevolgd door de voortreffelijke 9de symphonie met koren. De uitvoering, waaraan verdienstelijke toonkunstenaren uit alle landen deel namen, heeft, gelijk te verwachten was, niets te wenschen overig gelaten. Na het concert is een prachtig vuurwerk voor de stad op den Rijn afgestoken.

Den volgenden dag is des middags het standbeeld van *Beethoven* op het marktplein, in tegenwoordigheid eener ontelbare volksmenigte, plegtstatig ontdekt, onder de uitvoering eener feest-cantate, waarvoor de muzijk door den toonkunstenaar *von Breidenstein* was vervaardigd. De algemeene vreugde werd niet weinig verhoogd, daar HH. MM. de Koning en de Koningin van Pruissen, Koningin *Victoria* en Prins *Albert*, vergezeld door verscheidene vorstelijke personen, korten tijd vóór de ontdekking van het standbeeld, in Bonn aankwamen, aan het paleis van den graaf *von Fürstenberg Stamheim* afstapten, en zich dadelijk op het balkon aan het verzamelde volk vertoonden, hetwelk de genoemde vorstelijke personen met luid gejuich heeft begroet.

Naar men verzekert, is het nieuwe standbeeld zeer fraai uitgevoerd, en mag men hetzelve als een sieraad der stad Bonn aanmerken.

BONN, 13 Augustus.

De voornaamste dag van het Beethovensfeest is gisteren besloten met eene schitterende verlichting der geheele stad en een bal in de feestzaal. Het paleis van den graaf *Furstenberg* onderscheidde zich door de veelkleurige verlichting en groote transparantbeelden. In het midden vertoonde zich het fraaije standbeeld van *Beethoven* met het opschrift: In zijne toonen leeft zijn magtige geest.

De feestelijkheden aan den Rijn hebben eene menigte zakrollers derwaarts gelokt; een onnoemlijk getal beurzen, horologiën en andere voorwerpen van waarde zijn in het ontzettende volksgewoel ontroofd; gelukkiglijk zijn eenige dier gelukzoekers op de daad betrapt.

FRANKFORT, 13 Augustus.

Zwitsersche dagbladen verhalen, dat op Dingsdag, den 5den Augustus, als zijnde de marktdag, in de stad Lucern, op hoog bevel, een schandpaal is opgerigt met het opschrift: „Dr. *Jacob Robert Steiger*, van Buron, voortvlugtig, wegens hoog verraad door het crimineel- en oppergeregt van het kanton Lucern veroordeeld, om doodgeschoten te worden;" welke schandpaal door twee land-jagers werd bewaakt. Twee voorbijgangers, de eene, omdat hij zich voor het opschrift boog, de andere, omdat hij het waagde te twijfelen, of eene zoodanige handelwijs wel bevorderlijk voor den vrede kon geacht worden, werden aanstonds in hechtenis genomen.

— Onlangs had in Schwarzstein, bij Rastenburg in Lithauen, het volgende buitengewone voorval plaats. Zekere persoon was kort geleden van diefstal beschuldigd en, ten gevolge daarvan, voor de regtbank te Rastenburg gedagvaard. Hij bood aan, den zuiveringseed te doen; daar hij echter voor een onzedelijk mensch en dief bekend stond, werd hij tot den eed niet toegelaten. Toen zwoer hij een' eed op eigene hand, zeggende: het eerste onweder, dat opkomt, moge mij doodslaan, zoo ik gestolen heb. Den 12den Julij pakte zich boven Schwarzstein een geweldig onweder te zamen, terwijl de bedoelde persoon zich met vier kinderen en een' hond in zijne woning bevond. Op eenmaal kraakt een donderslag; de bliksem was in het huis des meineedigen geslagen, en had hem gedood midden onder de anderen, die wel eenigzins verdoofd door den slag, doch onbeschadigd gebleven waren. De straal had hem in het aangezigt getroffen. Daar het huis begon te branden, moest de doode naar buiten gedragen worden, doch niemand der inwoners wilde hem, wien Gods hand, zoo zij meenden, had getroffen, aanraken, in weêrwil van de vermaningen van den pastoor, die, na eenige vruchtelooze pogingen hiertoe, dit zelf moest doen. Deze gebeurtenis heeft een' diepen indruk op het algemeen gemaakt.

GROOTBRITTANJE.

LONDEN, 13 Augustus.

De hertog *van Argyll*, belast, de koninklijke kroon van Engeland uit de meubel-bewaarkamer naar het Huis der Lords over te brengen, alwaar zij op het hoofd der Koningin moest geplaatst worden, en na de plegtigheid der sluiting van het Parlement de kroon weder op hare bewaarplaats terug te brengen, trad, de kroon op een kussen dragende, achteruit, zoo als dit in tegenwoordigheid der Koningin door de etikette gevorderd wordt, toen zijn lordschap struikelde, en kroon en kussen op den vloer liet vallen. Uit de kroon sprongen eenige diamanten, die alle zijn terug gevonden. De kroon, een kostbaar stuk werks, hetwelk men onlangs in den London-Tower heeft kunnen bewonderen, is door dezen val min of meer beschadigd.

— Het testament van den onlangs hier overleden rijken scheepsreeder *Joseph Somes* is geopend. De overledene laat aan zijne vrouw eene som van 70,000 £, aan zijne dochter 70,000 £, aan haren echtgenoot 10,000 £, aan eene andere dochter 6000 £, aan eene nicht 10,000 £, aan eene derde dochter 15,000 £, aan eene vierde dochter 20,000 £, aan de moeder zijner vrouw 4000 £, en 500 £ aan elk der vier uitvoerders van zijnen laatsten wil na; voorts nog vele andere legaten. De successieregten worden omtrent 500,000 £ (6,000,000 Nederl.) berekend.

— De Engelsche dagbladen houden zich bestendig bezig met *Vidocq.* Maandag l.l. had hij den Italiaanschen kwakzalver gespeeld tot groot vermaak van de toeschouwers. Hij had zich verwijderd, ten einde zich te verkleeden, toen een heer zich onder de andere toeschouwers mengde, en veelvuldige aanmerkingen maakte op het spel van den zoo zeer toegejuichten *Vidocq.* Hij nam zelfs aan, om even goed en beter te spelen, dan de groote kunstenaar. Met algemeene stemmen werd hij tegengesproken; allen verdedigden *Vidocq*, en op het oogenblik, dat de twist levendig begon te worden, werd de bedillende vreemdeling doodsbleek, hij viel plotseling ter aarde en spuwde bloed.

De grootste ontsteltenis was aanstonds op aller gelaat te lezen; men geloofde, dat eene ader in de borst van den ongelukkige was gesprongen; elk beijverde zich, om hem behulpzaam te zijn, toen de stervende de oogen opende en met eenen onmogelijk te beschrijven blik zeide: „Vreest niets, heeren en dames! ik ben *Vidocq* en voel mij volmaakt wél."

Lange en herhaalde toejuichingen vielen den nieuwen *Proteus* ten deel, die zich zoo verwonderlijk had gemetamorphoseerd.

— De Regering van Mexiko heeft, bij eene verklaring van den 4den Junij, de jongste besluiten van Texas, ten behoeve van de aanhechting van dat land aan de Ver. Staten, als daden van aanranding op de onafhankelijkheid van Mexiko beschouwd, en het Mexikaansche volk te wapen geroepen, om datgene te keeren, wat beschouwd wordt als eene beleediging van zijne waardigheid, als eene bedreiging van zijne onafhankelijkheid en zijn staatkundig aanwezen.

Het blijkt dus, dat Mexiko zich door niets laat weerhouden, om des noods den kamp aan te gaan, indien bepaaldelijk tot de aanhechting wordt besloten. De groote vraag is hierbij echter, of Mexiko op zich zelf, dan wel op inblazingen van groote buitenlandsche Mogendheden handelt.

FRANKRIJK.

PARIJS, 13 Augustus.

Niet zonder verwondering hoorde men dezer dagen verzekeren, dat er door een spekulant overgroote winsten in den *Tiers-consolidé* waren gedaan; men dacht toch, dat dit fonds reeds lang met de assignaten vergeten en begraven was; maar de zaak werd duidelijker, toen er tot opheldering werd bijgevoegd, dat de bedoelde *Tiers-consolidé* was het thans zoo veel gerucht makende werk van den heer *Thiers*, *Histoire du Consulat & de l'Empire*, waarvan reeds over de 70,000 exemplaren zijn verkocht, en dat de gelukkige spekulant is de uitgever, die door aankoop eigenaar van dit werk geworden is.

— Uit Rome wordt van den 28sten Julij gemeld, dat de heer *Rossi* op nieuw van den Paus. Stoel de toestemming in zaken van hoog aanbelang heeft erlangd: de aartsbisschop van Parijs zal voortaan naauwlettend acht slaan op al de Jezuïten, die in Frankrijk verblijf houden, zonder zich echter met de aangelegenheden der Orde te mogen bemoeijen.

— Een kleine diefstal heeft dezer dagen alhier eene vreesselijke straf gevonden. Een knaapje had eenige brokken levende kalk ontvreemd en op zijne borst onder zijne kiel verborgen. Met dien buit bij zich ontmoet hij eenen makker, die paarden naar het wed bragt; hij verzoekt, een derzelven te mogen berijden; in het water valt het paard of gaat liggen, en wat nu volgt, begrijpt men. De arme jongen riep al zwemmende: ik brand! ik brand! maar de toeschouwers lachten en hielpen hem niet, tot dat men uit den opengeschroeiden buik van den ongelukkige de ingewanden op het water zag komen en hij onder de ijsselijkste pijnen den geest gaf.

— Laatstleden zondag is bij de wedrennen te Nantes eene der voor de toeschouwers opgerigte tribunen ingestort, waardoor twee personen onmiddellijk gedood en 66 meer of minder ernstig gewond werden.

— Het vernuft van den sluikhandel is onuitputtelijk. Men heeft aan eene *barrière* te Parijs een' man aangehouden, die eene overgroote hoeveelheid alcohol en spiritus in de hoofdstad moet hebben ingesmokkeld, zoo men oordeelt naar hetgene hij gedaan had ten dage, op welken men hem, ten gevolge van eenige aanwijzingen, vervolgde en op heeter daad betrapte. Van zijne jeugd af van één been beroofd zijnde, had hij zich eene houten stelt laten maken naar het oud model. Weldra liet hij zich een been maken, hetwelk het menschelijk been nabootste, doch van binnen hol en zoo wél geschikt was, dat het drie à vier litres drankgeest bevatten kon. Hij deed ten minste drie à vier reizen daags buiten de *barrière*; het waren dus maandelijks 4 à 500 en jaarlijks 5 à 6000 litres, welke binnen Parijs kwamen, zonder aan regten onderhevig te zijn. Daar de in beslag genomen spiritus van eerste hoedanigheid was, moest de sluikhandelaar tamelijk veel geld winnen. Men verzekert, dat hij ten minste vijftien jaren voorbij de octrooibedienden gegaan is, zonder dat deze de minste vermoedens opgevat hebben.

Van den 14den. De maarschalk *Bugeaud* is den 4den Aug. van de expeditie tegen de Kabijlen in Algiers terug gekomen. Hij werd vergezeld door den kolonel *Pelissier*, de generaals *Gentil* en *Lechène*, de heeren *Theophile Gautier* en *Noël-Parfait.*

De geschillen, die tusschen den maarschalk *Bugeaud* en het kabinet gerezen waren, zijn volkomen vereffend. Het gewigt van den koninklijken wil heeft den evenaar van de ministeriële weegschaal naar de zijde van den gouverneur-generaal doen overslaan, derwijze zelfs, dat de maarschalk *Soult*, den ouden wrok vergetende, hem eigenhandig geschreven heeft, om hem te nopen nog op zijnen post te blijven.

BELGIE.

BRUSSEL, 13 Augustus.

De Koning en de Koningin zijn, met hun gevolg, heden morgen te 7 uren in de koninklijke berline over den spoorweg naar Duitschland vertrokken. HH. MM. zullen tot het einde dezer maand afwezig blijven.

— Het bestuur der domeinen in de provincie Antwerpen heeft bekend gemaakt, dat men op den 15den September aanstaande zal overgaan tot den publieken verkoop van het stoomschip de *Brittish Queen* van 500 paardenkracht en van 2000 tonnen inhoud, terwijl op den 25sten derzelfde maand het ameublement van dat vaartuig zal verkocht worden. Zoo als men zich herinnert, heeft de *British Queen* aan den Staat meer dan twee millioenen frs. gekost en heeft het budget reeds sedert drie of vier jaren, dat zij in het Antwerpsch bassin ligt, jaarlijks een' post van 30 à 35,000 frs. voor haar onderhoud gehad.

Van den 15den. Bij koninkl. besluit, van den 5den dezer, is de generaal-majoor *Willmar* benoemd tot buitengewoon gezant en minister-plenipotentiaris bij het hof te 's Gravenhage.

— Door den *Conseil de Salubrité* van deze hoofdstad is eene commissie van deskundigen benoemd, om te onderzoeken, in hoe verre de aardappel in zijnen tegenwoordigen toestand als voedsel voor menschen en vee al dan niet schadelijk voor de gezondheid kan zijn.

Reeds is dezer dagen bij eenen verkooper eene hoeveelheid kennelijk bedorven aardappelen door de policie in beslag genomen.

— In de Belgische bladen vindt men thans de overeenkomst tusschen België en de Nederlanden, gesloten den 12den Julij 1845 en waarvan de ratificatiën den 31sten Julij te 's Gravenhage gewisseld zijn, betreffende het maken van een kanaal ter zijde van de Maas, tusschen de steden Luik en Maastricht.

NEDERLAND.

'S GRAVENHAGE, 13 Augustus.

Z. M. de Koning is heden namiddag te half vijf in deze residentie van Soestdijk terug gekeerd, komende per extra spoortrein van Amsterdam. Men verneemt, dat H. M. de Koningin, die zich alsnog te Soestdijk bevindt, aanstaanden Vrijdag in deze residentie zal terug keeren en, na een kort verblijf op het buiten aan den Scheveningschen weg, met Z. M. de reis naar het groot-hertogdom Luxemburg zal aanvaarden.

Van den 15den. Men wil weten, dat van wege het departement van binnenl. zaken aan de commissiën van landbouw eene circulaire is uitgevaardigd, waarbij 's Konings verlangen wordt te kennen gegeven, om onverwijld te worden onderrigt nopens den waren toestand der aardappelteelt, en dat, na inkomst der rapporten van genoemde commissiën, het publiek met den staat van zaken zal bekend gemaakt worden.

— Bij Z. M. besluit van den 12 Aug. ll., is benoemd tot raadsheer in het prov. geregtshof in Drenthe, jhr. mr. *P. A. van Holthe tot Echten*, thans kantonregter te Hoogeveen.

— Wij vernemen met genoegen, dat op sommige aardappellanden, in de nabijheid dezer stad gelegen, welke men met ongebluschten kalk, vermengd met asch, bestrooid heeft, het verdere bederf aan den stengel of steel der plant zoude zijn voorgekomen.

— Heden diende voor de arrond.-regtb. (presid. mr. *D. J. Bijlerveld*) de zaak van den redacteur van den *Ojevaar*, *P. A. de*

Haas, Jz., aangeklaagd, zoo als bereids gemeld is, ter zake van hoon en laster tegen den persoon des Konings en wijlen den Graaf *van Nassau.* Nadat de stukken gelezen waren, is de uitgever *J. du Mee* als getuige gehoord, die verklaarde, dat de bekl. was de eenige redacteur van zijn blad en bezoldigd werd naar het gelang van het getal geabonneerden. Daarna is ondervraagd de bekl., die almede verklaarde te zijn eenige schrijver van het weekblad *de Ooijevaar*, des Zaturdags het licht ziende. Hij erkende ook het artikel te hebben geschreven, no. 40 van den *Ooijevaar*, waarin de geïncrimineerde zinsneden voorkomen. Bij zijn verhoor en bij zijne verdediging beweerde de bekl., dat hij onder de woorden „*twee* Koningen" nimmer had bedoeld *Willem II*, en dat het leven des Graven *van Nassau* reeds tot de geschiedenis behoorde; in allen gevalle meende hij, dat de wet van den 1sten Junij 1830 hier niet van toepassing was en hij zich derhalve met eene vrijspraak wilde vleijen. — Het openbaar ministerie, waargenomen door jhr. mr. *W. H. de Brauw*, substit. offic., hield de beschuldiging vol in eene geïmproviseerde rede, evenzeer getuigende van zijn bekend talent als redenaar, als van zijne onbekrompene begrippen, hoedanige onze regtbank ook ten allen tijde hebben gekenmerkt. — Hij requireerde tegen den bekl. eene gevangenzetting van twee jaren. De uitspraak is bepaald op den 22sten dezer.

Nog is in dezelfde teregtzitting behandeld de zaak van voormelden *P. A. de Haas, Jz.* en deszelfs uitgever *J. du Mee*, beklaagd ter zake van het uitgeven of verspreiden van een gedrukt geschrift, zonder vermelding van den naam, het beroep en de woning van den schrijver of drukker.

Uit de verklaringen van de getuigen is geresulteerd, dat *du Mee* ten verzoeke van *de Haas* heeft overgedrukt een gedicht, hetwelk in een der vorige nommers van den *Ooijevaar* is opgenomen; dat *de Haas* sommige exemplaren daarvan in eene herberg op de beestenmarkt hier ter stede heeft nedergelegd, en voorts eenige liedjészangers, die zich toevallig bij gelegenheid der kermis alhier bevonden, heeft aangezocht, om hetzelve op publieke plaatsen te verspreiden en te zingen. *De Haas*, deswege gehoord, heeft erkend, het gedicht voormeld aan de liedjeszangers te hebben ter hand gesteld en zelfs de wijs te hebben voorgezongen, ontkennende daarbij echter, den last of raad te hebben gegeven, hetzelve te zingen, doch het alleen aan voormelde personen te hebben afgestaan, ten einde daarmede naar verkiezing te handelen.

Het Openbaar Ministerie heeft ten deze gerequireerd de schuldigverklaring van de beide beklaagden, en de veroordeeling van den persoon van *de Haas* te dier zake, tot eene gevangenisstraf van zes maanden, en van *J. du Mee*, tot eene geldboete van 6 tot 10 franken, alsmede solidair in de kosten van den processe; een en ander naar aanleiding van de artikelen 283, 284, 289 en 475 van het wetboek van strafregt

— De heer *Smits*, 1ste luit. bij het reg. granadiers en jagers, heeft de beginselen, die hij volgt in zijne gymnastische oefenschool te 's Hage, ontwikkeld en door platen verduidelijkt in een dezer dagen uitgegeven werkje *de Gymnastiek als volksonderwijs voor allen bevattelijk gemaakt.*

— De berigten uit Batavia tot den 5den April getuigen van het aanzijn van een groot aantal zeeroovers in de Indische zeeën en van toenemende stoutheid.

Den 19den Febr. is op Macassar de inlandsche vrouw *I-Tjako* bevallen van *drie* levende wélgeschapen en voldragen kinderen van het mannelijk geslacht, waarvan één zwart, één blank en één bruin van kleur; 2 derzelven zijn den 20sten Febr overleden.

Van den 15den. Volgens eene berekening van den hoogl. *van Geuns* (in wiens tijd minder jenever gedronken werd, dan thans) worden jaarlijks 17,000 lasten graan, ter waarde van $2\frac{1}{4}$, in duren tijd van 4 millioenen guldens, aan voeding des volks onttrokken, terwijl men er $2\frac{1}{4}$ millioenen ankers bier met 31 millioenen ponden brood van zou kunnen bereiden.

AMSTERDAM, 16 Augustus.

Gisteren namiddag is H. M. de Koningin alhier per spoortrein van Soestdijk gearriveerd en heeft vervolgens onverwijld de reis naar 's Gravenhage voortgezet.

— De maatschappij *tot Nut van 't Algemeen* heeft in dit jaar 2 afdeelingen verloren en 13 aangewonnen: zij heeft thans 269 departementen en 13,821 gewone en honoraire leden, donateurs en donatricen; zij heeft in het afgeloopen jaar aan 135 personen, voor edelmoedige of menschlievende bedrijven, eereblijken toegewezen. Bekroond is eene *bloemlezing uit dichterlijke werken* door de heeren *J. R. Eilers Koch*, Evang. Luth. predikant te Wildervank, en *J. R. Eilers*, Evang. Luth. proponent te Nieuwe Pekela, en een *leesboek voor dienstbaren* door ds. *A. Biben*, predikant te Edam.

— De *Nieuwe Rotterdamsche Courant* van den 15den Aug. deelt berigten mede uit Paramaribo van den 8sten Junij, waaruit blijkt, dat op Suriname alles wordt gedaan, om de kolonisatie tegen te werken en te doen mislukken. Ds. *Copijn* was er met twee schepen landverhuizers aangekomen, terwijl ds. *v. d. Brandhof* met een derde vaartuig werd verwacht. In dit berigt leest men: „Het is waarlijk te betreuren, dat men hier zoo weinig in gereedheid gebragt heeft tot ontvangst dier menschen. Van de 50 woningen, die gereed moesten zijn, zijn er niet meer dan 26 slechts half in orde, en die woningen zijn niets dan ellendige hutten." Wij hopen, dat dit berigt overdreven zal zijn.

'S HERTOGENBOSCH, 12 Augustus.

Met genoegen kunnen wij melden, dat wij de twee laatste dagen meer geruststellende berigten omtrent de aardappelenteelt ontvangen hebben. Het blijkt, dat de stengel of steel der plant over het algemeen niet geheel dood is, maar op nieuw uitschiet, waaruit mag opgemaakt worden, dat de vrucht nog gaaf is en niet verder zal aangestoken worden. Alleen op de zware kleilanden is dit het geval niet; aldaar heeft de besmetting of verrotting zich aan de vrucht medegedeeld en is deze geheel verrot. Wij durven dus de hoop nog koesteren, dat de winter-aardappelen niet ontbreken zullen.

TIEL, 12 Augustus.

Opmerkelijk is het te zien, welken invloed de aardappelepidemie op den prijs der varkens uitoefent, daar deze voor eenen ongeloofelijk geringen prijs worden verkocht. Als een bewijs tevens, voor het nadeelige voor de gezondheid, dat in het gebruik van bedorvene aardappelen gelegen is, kan dienen, dat reeds nu eenige varkens, die met zoodanige aangestokene aardappelen waren gevoed, aan de gevolgen zijn gestorven. Hoedanig dus de vooruitzigten zijn, laat zich moeijelijk beschrijven: niet ten onregte wordt de toekomst met angst en kommer te gemoet gezien.

HEUSDEN, 14 Augustus.

Het gerucht wil, dat, bij het kommervolle vooruitzigt van de mislukte aardvrucht, een onzer predikanten, voor eigene rekening, een aanzienlijk gedeelte rogge zoude hebben aangekocht met het menschlievende doel, om die met den aanstaanden winter, zonder winst en tegen inkoopsprijs, ten verbruik van de behoeftige ingezetenen alhier af te staan, omdat men, even als in het artikel van rijst, gort en soortgelijke waren reeds plaats heeft, ook daarin het monopoliseren voorziet. Mogt dit edel voorbeeld navolgers vinden bij hen, die door hun vermogen in de gelegenheid zijn, hier hulp en bijstand te kunnen bieden.

LEIDEN, 14 Augustus.

Op den 10den dezer, des namiddags, had er onder de gemeente Lisse een treffend ongeluk plaats. Vijf personen, in die gemeente en de gemeente Hillegom te huis behoorende, keerden met eene zeilschuit van de Leeghwater terug, toen in de ringvaart, in den omtrek der Greveling, die schuit omsloeg, met het treurig gevolg, dat drie hunner den dood in het water vonden. De vierde kon zich door zwemmen redden. en de laatste is met behulp van twee inmiddels toegeschotene polderwerkers uit het water gehaald, terwijl hij zich aan het boord van het omgeslagen vaartuig hield vastgeklemd. Waarschijnlijk is door eene sterke windvlaag de schuit gekanteld, toen zij dezelve wilden wenden, om een' haak, die hun ontschoten was, te vatten. Naar men verneemt, waren onder de voormelde personen twee handwerkslieden, en stonden de drie anderen in dienst van den heer *Wilson.*

ZWOLLE, 14 Augustus.

De provinciale commissie van geneeskundig onderzoek en toevoorzigt in Overijssel heeft den 7den dezer geëxamineerd vijf aspiranten, tot den graad van apotheker en plattelands heelmeester, en allen te ligt bevonden.

UTRECHT, 15 Augustus.

Volgens nadere berigten, wordt voor een' geranden zeeuwschen rijksdaalder te 's Gravenhage niet minder dan 50 à 60 centen opgeld door de neringdoenden genoten van de geldsneeijers van beroep, en van andere speciën naar evenredigheid. Dezelfde stukken nemen zij, naar gelang dat het snoeimes er dieper of regelmatiger op toegepast werd, voor 220 tot 240 centen terug, en brengen ze voor 260 centen weder in circulatie. Een gerande zeeuw kan 125 centen aan zilver afschudden en in Nederland *wettig (!)* gangbare munt blijven. De snoeijers trekken dus slechts een evenredig matig loon van 25 tot 55 centen op het stuk, waarvoor zij hunnen hals wagen, maar de helers verzekeren zich voorzigtiger van 70 tot 100 centen aandeel in den buit.

Over de grenzen heeft de geldsnoeijerij allerstraffeloost plaats. Uit Holland geschieden daartoe veel remises voor goederen in gerande of althans nog snoeibare munten, en deze allen keeren, na naauwgezette afsnoeijing, in betaling voor andere artikelen terug, en daarom mag een dagelijksch verlies voor de schatkist van ƒ 10,000 niet overdreven worden geacht. Of de inlanders in den buit deelen, berigt men ons niet.

De Regering moet het weten, of de waarschuwingen van de redactie ontijdig waren, en of het onderwerp krachtige en beslissende voorzieningen vordert, *al* dan *niet.* De noodzakelijkheid, om nogmaals eenige tien- of honderdtallen millioenen tot kas-aanvulling noodig te maken, behoort de Regering zich en der natie door werkeloosheid en door vrees voor aanstoot niet voor te bereiden, wanneer de maatregelen, om die noodzakelijkheid weldra te doen ontstaan, zoo ongestraft en openlijk genomen kunnen worden als thans.

— Met genoegen verneemt men, dat, hoe groot ook het nadeel mogt zijn, dat bereids ondervonden wordt, ter oorzake van de ongelukkige gesteldheid der aardappelenteelt om en nabij deze stad, echter in groote mate dit onheil schijnt vergroot te zijn, daar toch meer dan ééne proefneming heeft doen kennelijk worden, dat van zoodanige partijen, welke zich vertoonden als geheel verloren te zijn, meer nog dan de helft gaaf en goed bevonden is, en ook vele plaatsen zijn aan te treffen, waar zich het bederf aan dat gewas óf niet vertoont, óf slechts aan deze of gene soort óf ook maar in geringe mate.

— Den 13den April j.l. is te Buitenzorg, op Java, een nieuw kerkgebouw ingewijd. Dit godshuis is bestemd zoo wel voor de eeredienst der Protestanten als die der Roomsch-Catholijken. De inwijding heeft eerst door den predikant *S. A. Budding* en daarna door den pastoor *Cartenstatt* plaats gehad, in tegenwoordigheid van de autoriteiten en de leden van de beide gemeenten.

— Dat de Engelschen ons zeer afgunstig zijn, is dikwijls gebleken, en blijkt thans op nieuw, door het vestigen van eene Britsche kolonie op Laboan, een aan de N. kust van Borneo gelegen eiland, strijdig met de bestaande tractaten. Ons gouvernement zal echter deszelfs regten wel weten te handhaven.

DORDRECHT, 15 Augustus.

Een kundig en geloofwaardig landbouwer uit de gemeente Langeraar (Zuid-Holland) heeft in een bijzonder schrijven gemeld, dat hij dagelijks onderzoek doet naar den toestand der te veld staande aardappelen, en tot zijne blijdschap ontwaart, dat, ofschoon het blad verdord is, de stengel levendig, groen en volsappig blijft.

Iederen dag ontdekt hij, eene stoof of plant opnemende en die afspoelende, meerdere gezondheid der wortelen en aan de vrucht zelve, welke ook dagelijks in grootte toeneemt. Voor eene week had hij van tien stoven slechts een theeschoteltje vol, heden een tafelbord; zoodat, eindigt de schrijver, er wel iets verloren zal zijn, maar nog niet alles en er nog veel van goed weder afhangt.

NIJMEGEN, 15 Augustus.

Met den verbouw van aardappelen in deze provincie, bijzonder in de lager gelegene streken, is het allertreurigst gesteld. Er wordt dagelijks een aanmerkelijke teruggang in het uiterlijke van die plant waargenomen. Men had zich gevleid, dat het op nieuw uitloopen der struik van de late aardappelen de plant niet geheel zoude doen versterven, maar, zoodoende, de wasdom tot volkomenheid zoude gebragt worden; doch die hoop is geheel verloren gegaan; want niet alleen de oude stengel, maar ook het nieuwe uitschot is geheel verdord en zelfs de kleine aardappel, ter grootte van eene erwt, welke zich aan het nieuwe loof heeft gehecht, is reeds door roestachtige vlakken aangedaan. In de beneden-distrikten en de Boemelerwaard is geene soort van aardappelen bevrijd gebleven van het bederf. Om een denkbeeld van den kommervollen toestand in die streken te geven, zal het genoegzaam zijn te zeggen, dat vele akkers, met aardappelen beplant, weder worden omgeploegd. Een grondbezitter van aanzienlijke aardappelen-velden, die gewoonlijk 's jaars ƒ 700 voor de inoogsting betaalde, heeft verklaard, daarvoor in dit jaar geene uitschotten te zullen doen, maar het land, zoo als het zich bevindt, te willen omploegen. Er bestaat dus eene gegronde vrees, dat aldaar niet slechts geen wintervoorraad zal zijn, maar dat zelfs geene pootaardappelen voor het volgende jaar zullen worden gevonden. Ongelukkiglijk heeft zich de ziekte in eene meerdere of mindere mate over de geheele provincie verspreid en neemt van dag tot dag meer en meer toe.

MIDDELBURG, 15 Augustus.

Wat wij ten aanzien der aardappelenziekte vroeger uit deze provincie hebben gemeld, blijft nog voortduren, en is ook op het eiland Walcheren van toepassing; de kwaal gaat nog voort en goede uitkomsten van aangewende middelen zijn ons nog niet bekend. In de tarwe heeft men in sommige partijen gebreken, door insecten veroorzaakt, waargenomen, maar over het algemeen geeft deze en andere veldvruchten tot heden geen reden van bezwaar; minder gunstig is het met het koolzaad gesteld, ten minste met vele gedeelten. Men heeft hier met het uitdorschen een' aanvang gemaakt.

Het mag intusschen tot waarschuwing dienen, dat men de aangestokene aardappelen, immers die, welke reeds tot verrotting overgaan, niet tot voedsel voor mensch noch vee gebruikt, alzoo dit, volgens berigten, reeds elders gevaarlijke gevolgen heeft gehad.

LEEUWARDEN, 15 Augustus.

In de *Leeuwarder Courant* van heden leest men de volgende bekendmaking:

De Staatsraad Gouverneur van *Friesland*,

Voor eenige dagen, door eigene opneming, de treurige verzekering bekomen hebbende, dat het bederf onder de te velde staande aardappelen, hetwelk in verschillende andere provinciën reeds sedert eenigen tijd was waargenomen, zich ook in dit gewest, en als op een aantal plaatsen te gelijk, heeft geopenbaard, en hier en daar met snelheid ontwikkelt, brengt bij deze ter kennis van de ingezetenen, dat, ofschoon men nog in het onzekere verkeert omtrent de eigenlijke oorzaken van dit bederf, echter op verschillende plaatsen is opgemerkt, dat hetzelve op de velden, waar het is ontstaan, zich in eene rigting voor den wind af heeft uitgestrekt, hetwelk aanleiding geeft tot het vermoeden, dat het bederf althans mede door aansteking zich verspreidt; dat het dus wel van belang schijnt te zijn, dat, dadelijk na de ontdekking van hetzelve in eenig stuk aardappelland, het loof van de aangetaste, met dat van de tot op eenige ellen afstand naast daaraan gelegene nog onbesmette planten worde afgemaaid, bij elkander verzameld en, door bijvoeging van stroo of andere brandbare stoffen, door vuur vernietigd;

dat het zich mede schijnt aan te bevelen, dat de aardappelen van landen, door bederf aangetast, wanneer dezelve dáárvoor niet ten eenenmale ongeschikt zijn, zoo spoedig mogelijk worden gerooid, en bij die rooijing ten naauwkeurigste worde gezorgd voor de drooging en zuivering derzelve van de aanhang-aarde, gelijk mede voor de dadelijke uitschifting van alle eenigzins aangestokene aardappelen, welke terstond dienen te worden weggeworpen en vernietigd, doch vooral niet op de mesthoopen gebragt, wanneer dezelve welligt later tot nieuwe besmetting aanleiding zouden kunnen geven;

dat, ofschoon gebleken is, dat de door het bederf aangetaste aardappelen zeer spoedig oneetbaar zijn, de voorzigtigheid echter gebiedt, bij het gebruik van aardappelen op derzelver deugdzaamheid te letten; zijnde de door het bederf aangetaste aardappelen genoegzaam kenbaar aan derzelver licht bruine vlekken op de schil.

Overigens schijnt het kwaad, hoewel het zich zorgwekkend uitbreidt, voor als nog zich meest tot de jongere soorten te bepalen, hetwelk de hoop doet voeden, dat, ofschoon de bestaan hebbende uitzigten op overvloed zich dan ook niet mogen verwezenlijken, nogtans de oogst van deze allerbelangrijkste vrucht, immers in deze provincie, hetwelk God geve! niet gansch en al te loor zal gaan.

De Plaatselijke Besturen zullen volgens bekomene aanschrijving elk in den zijnen op den gang dezer zoo aangelegene zaak met zorgvuldigheid het oog houden, terwijl van elke opmerking, welker bekendwording eenigzins van nut mogt kunnen worden geacht, den ingezetenen op nieuw dadelijk kennis zal worden gegeven.

LEEUWARDEN, 13 Augustus 1845. *De Staatsraad Gouverneur:* VAN SIJTZAMA.

Nog leest men in die Courant het volgende artikel:

Sedert wij omtrent de ook in deze provincie uitgebrokene ziekte onder de aardappelplanten een belangrijk berigt van het Bildt mededeelden, zijn er van onderscheidene plaatsen bij ons nadere opgaven ingekomen. Allen komen daarin overeen, om de zaak van eene verontrustende zijde te beschouwen, hoewel de vrees, even als voor dertien jaren bij de aannadering van de Cholera, ligtelijk overdreven kan worden. Op het Bildt, in Menaldumadeel, Franekeradeel en het noordelijk gedeelte van Leeuwarderadeel heeft de kwaal reeds bedroevende verwoestingen aangerigt en de hoop op vrucht, inkomsten en voedsel bij velen verijdeld. Maar vooral in Westdongeradeel en de naburige grietenijen Oostdongeradeel en Ferwerderadeel heerscht de ziekte in zoo erge mate als ergens elders. Op verschillende gronden en bij onderscheidene aardappelsoorten heeft men daar de volgende verschijnselen waargenomen. Het blad der plant wordt eerst slap en treurig, of liever bekomt kleine donkere vlekken; daarna schrompelt het min of meer zamen, verliest zijne sappen en verdroogt eerlang geheel en al. Welken invloed dit op den groei en de gezondheid der vrucht te weeg moet brengen, is ligtelijk na te gaan; zij wordt spoedig blaauwachtig en gaat weldra tot rotting over. — Tot nog toe vermoeden sommigen, dat het zaad van zekere soort van schimmel, welke over het loof stuift en zich heinde en verre verspreidt, de besmetting aanvoert; — dat dit gewas bij zijnen groei eene verbazende hoeveelheid vochten tot zich trekt, en vandaar de bladen, waarop het zich gehecht heeft, zoo spoedig verdorren doet, — en dat de veelvuldige regenachtige dagen den groei dier schimmelplantjes zeer begunstigd hebben: zelfs zoodanig, dat ze genoegzaam spoedig ontwikkelen om zaad te geven, hetzelve te verspreiden en naburige akkers en velden daarmede te besmetten. Aangedane planten van het loof te berooven, zoo lang men het nog aan enkele kan waarnemen, zoude mogelijk eenigen tijd den voortgang op zoodanige velden kunnen vertragen.

De gevolgen van deze ziekte op de aardappelteelt en handel en als dagelijks voedsel van zoo velen, zijn onberekenbaar.

ASSEN, 14 Augustus.

Maandag j.l., 's avonds, hadden wij hier zwaar onweder met hevigen stortregen. Men vreesde van ongelukken, door den bliksem aangerigt, te zullen vernemen: dit is echter het geval niet geweest. Ongeveer te acht uren is de bliksem in een hok van 8 schoven, op de Witter Esch, toebehoorende aan mr. jhr. *H. J. L. van der Wijck*, geslagen en heeft die tot asch verbrand; alleen eenige stoppels en neergevallen aren waren er van overgebleven; overigens heeft men er geen spoor van verplettering in den grond of anderzins kunnen bemerken.

GRONINGEN, 18 Augustus.

Men verneemt met genoegen, dat er na de godsdienstige herdenking van het opbreken van het beleg van Groningen in 1672, op den eerstvolgenden Zondag, voor den eigenlijken gedenkdag reeds onderscheidene schikkingen getroffen zijn, welke dezen dag geheel tot een waar volksfeest zullen maken, dat is tot een feest, waarvan het geheele publiek, zonder onderscheid van rang of stand, genot zal kunnen hebben.

Zoo heeft zich het verdienstelijke muzijkkorps van onze stedelijke schutterij reeds welwillend aangeboden, om op den morgen van dien dag op de groote markt, tusschen half twaalf en half een, eenige muzijkstukken uit te voeren.

Voor de harddraverij van den namiddag is eene belangrijke som door vrijwillige bijdragen verzameld. De heer kolonel MENSO heeft toegestaan, dat de hoornblazers van het vierde regement op den avond van dien dag, ook ten aanhooren van het geheele publiek, hoornmuzijk zullen geven, en later des avonds na 8 uren geeft de Regering aan de ingezetenen vrijheid, op de groote markt onschadelijke vuurwerken af te steken.

Daarenboven verneemt men, dat de ouders der kinderen, welke de stads bewaarschool bezoeken, op dien dag de gelegenheid zullen hebben, het onderwijs der kleinen aldaar bij te wonen, en dat aan deze kinderen, gelijk mede aan die leerlingen van de stadsscholen en van de herhalingscholen, welken, wegens bijzondere vlijt, het voorregt vergund is, in de gymnastische oefeningen te deelen, die van wege het Departement Groningen der Maatschappij: *Tot Nut van 't Algemeen* gehouden worden, op dien dag eenig feestelijk genot zal worden bezorgd, gelijk zulks mede zal plaats hebben in onderscheidene weeshuizen en weldadige gestichten. In de societeit *de Harmonie* zal op dien avond buitengewone muzijk plaats hebben, en misschien, als het weder zulks toelaat, illuminatie.

Daar zich zoo velen uit onderscheidene standen en kringen vereenigen, om ook weder dit jaar onzen alouden stedelijken en provincialen feestdag hier regt gepast te vieren, twijfelt men er niet aan, of alle ingezetenen der stad zullen deze feestvreugde gaarne verhoogen door het eenparig uitsteken der vlaggen uit hunne huizen en van hunne schepen, hetwelk aan de geheele stad zulk een regt feestelijk aanzien geeft.

— Men verneemt, dat op aanstaanden Dingsdag (26 Aug.), des morgens te 9 uren, in de Groote Concertzaal alhier, de tweede algemeene vergadering zal gehouden worden van het Nederlandsch Onderwijzers-Genootschap; dat bij die gelegenheid mede onderscheidene zangstukken zullen worden uitgevoerd door de Groninger onderwijzers-zangvereeniging, en dat ook afgevaardigden van vele plaatselijke toevoorzigten op het onderwijs, in deze provincie gevestigd, die vergadering met hunne tegenwoordigheid zullen vereeren.

— Bij gelegenheid van het overlijden van GRIETJE JANS DILLING, echtgenoote van HINDRIK ONNES, koemelker, wonende buiten de Boteringepoort alhier, zijn ons de volgende bijzonderheden medegedeeld: Deze vrouw, den 17den dezer overleden, ten gevolge van de ongelukkige bevalling, op den 13den bevorens, van eene doode dochter, heeft gedurende haar negentienjarig huwelijk niet minder dan twintig kinderen ter wereld gebragt: achttien malen bevallen, baarde zij daarbij tweemalen tweelingen. Een negental van dezelven is nog in leven, allen bij hunne ouders inwonende, te weten drie zoons en zes dochters. De overledene had thans den ouderdom van bijna veertig jaren bereikt, haren echtgenoot, met wien zij steeds eenen allergenoegelijksten echt heeft doorgebragt, in diepe droefheid met zijn ook nu nog talrijk kroost achterlatende.

— Gisteren namiddag te drie uren waren eenige kinderen spelende op houtvlotten, liggende in het Damsterdiep, buiten de Steentilpoort. Eensklaps bemerkt een hunner, dat hun getal met éénen makker is verminderd, en weldra wordt de vermiste in het water opgemerkt. Op het hulpgeschrei der knapen ontdekt de schipper HARM WILKENS, die met zijn schip aldaar aanwezig was, het onheil en snelt dadelijk henen, om den knaap te redden. Het gelukt hem dan ook oogenblikkelijk dien te grijpen, en naauwelijks heeft deze edele man de woonplaats van den drenkeling uitgevorscht, of hij ijlt met hem daar henen. Dadelijk worden de meest gepaste middelen tot opwekking der vervlogen levensgeesten aangewend en inmiddels wordt om geneeskundige hulp gezonden; weldra ook verscheen de heer med. doctor TELLEGEN. Te wenschen ware het, dat diens ijverig pogen, bijgestaan door twee heeren studenten, gedurende bijna drie uren aangewend, met eenen gelukkigen uitslag ware bekroond; dan het mogt aan hunne vereenigde inspanning niet gelukken, den knaap weder in het leven terug te roepen. De verdronkene was het jongste zoontje van JAN HUISINGA, sjouwer, wonende in het Snorrigje, aan het Damsterdiep alhier, en had den ouderdom van bijna negen jaren bereikt.

— Een deskundige uit deze provincie, in het Hunsego-Kwartier woonachtig, welke de aardappelenziekte naauwkeurig heeft waargenomen, schrijft ons, dd. 17den dezer, dat al de te veld staande aardappelen in dat Kwartier door de ziekte zijn aangetast en de meeste akkers in eene mate, welke dezelve voor gebruik geheel ongeschikt maken. Meermalen, wel is waar, hebben wij gezien, meldt hij verder, dat de veldgewassen door de eene of andere ziekte minder of meer werden aangedaan, doch eene ziekte, welke zóó algemeen en zóó hevig woedt, als die, waardoor de aardappelen thans verwoest worden, is in de geschiedenis onzer landhuishouding ongetwijfeld zonder voorbeeld. In de eerste dagen van Augustus openbaarde de ziekte zich slechts hier en daar in enkele stukken, doch nam alras in omvang en uitgebreidheid toe en verspreidde zich somwijlen zoo snel, dat een welig en groenend aardappelenveld, in één enkel etmaal, er als geheel verstorven en verschroeid uitzag en alsdan eenen hoogstonaan-

genamen, rottenden stank verspreidde. De meeste akkers zijn reeds totaal bedorven en onherstelbaar verloren, en bij die, welke eerst later werden aangedaan, neemt de ziekte en hare verwoesting dagelijks toe, zoodat het zich laat aanzien, dat binnen weinige dagen alle aardappels, zoowel in de tuinen als op het veld, geheel bedorven en onbruikbaar zullen zijn. Sommigen, welker aardappelen nog schijnbaar gezond waren, hebben, uit vrees, dat zij ook door de ziekte zouden worden aangetast, dezelve, rijp zijnde, doen inoogsten, doch het duurde niet lang, of ook de uitgespitte aardappelen werden ziekelijk aangedaan en onbruikbaar, zoodat ook boven den grond de ziekte zich ontwikkelt, of, reeds aanwezig zijnde, verder voortwoedt. Men heeft mij berigt, dat schapen, die men met kleine aardappelen, die sterk door de ziekte waren aangedaan, gevoederd had, ernstig ongesteld waren geworden, en dat zoodanige zieke aardappelen voor den mensch een hoogst ongezond en moeijelijk te verteren voedsel daarstellen, zal men wel willen gelooven. Welke treurige gevolgen uit deze algeheele verwoesting van een gewas, hetgeen thans het meest algemeene, het meest begeerde en goedkoopste voedsel der Nederlanders is en voor honderdduizenden onzer behoeftigen bijna de eenige spijze uitmaakt, zullen voortvloeijen, behoef ik zeker niet te schetsen. Te wenschen zeker is het, dat ons Landsbestuur zich bij tijds wakker betoone en zich met de ramp bemoeije en die wijze maatregelen neme, welke men, in het gegeven geval, als nuttig en noodzakelijk mag achten. Over den aard en de oorzaak dezer vreesselijke ziekte, alsmede over derzelver loop, waarbij zich zoo veel merkwaardigs voordoet, zal ik mij voor het tegenwoordige niet uitlaten, en aan genezing der kwaal, althans voor dit saizoen, zal wel niet gedacht behoeven te worden.

Wat de andere veldgewassen aanbelangt, deze zijn over het geheel gezond, en beloven vrij algemeen, indien de regen niet langer duurt, eenen goeden oogst. Wel heeft men in eenige stukken tarwe en zomergerst het zoogenoemde *rood* waargenomen, doch dit is bij die gewassen, en vooral bij tarwe, die meermalen door dit cryptogamisch gewas bezocht wordt, geen vreemd verschijnsel. Eenigen hebben gemeend, dat de ziekte ook in sommige stukken tarwe, die schielijk beliepen of rijpten en daardoor verbleekten, zich geopenbaard had, doch ook dit is bij tarwe, vooral die op zomergerst volgt, een bekend verschijnsel. Boonen, n.l. paardenboonen, die vrij algemeen tot hiertoe een uitmuntend gewas daarstelden en overvloedig met peulen bezet zijn, worden hier en daar wel ziekelijk aangedaan en schijnen daardoor gedeeltelijk te zullen mislukken, doch die ziekte (ofschoon, naar 't mij toeschijnt, ook door cryptogamen, die dezen zomer bijzonder goed voort willen, veroorzaakt wordende) moet niet met die der aardappelen vergeleken worden en is hier vroeger meermalen onder dit gewas opgemerkt. Erwten beloven niet veel en zijn, welligt door te veel regen en door met cryptogamen bezet te zijn, lijdende. De moesgewassen staan over 't algemeen goed en beloven een' tamelijk goeden oogst: minder is dit het geval met de verschillende tuinboonsoorten, die alle zeer aan de overvloedige en langdurige regens lijden en aanvankelijk zeer weinig opleveren of beloven. De ooftboomen zijn zeer schaars van vrucht voorzien en zullen over 't geheel zeer weinig voor de keuken geven. De graslanden, vooral die gemaaid zijn, hebben in den laatsten tijd niet veel voeder gegeven en schijnen ook al, ten gevolge der overvloedige regens, kwijnende te zijn. Het is te hopen, dat de weêrsgesteldheid spoedig eene gunstige wending zal nemen, daar er veel op het punt is van, ten gevolge der aanhoudende natte, bedorven te zullen worden. Men hoort reeds over het uitwassen van het koolzaad en van de rogge klagen.

Voorts hebben wij nog ontvangen de volgende berigten:

WEHE, 17 Augustus. De ziekte onder de aardappelen heeft zich ook in deze gemeente geopenbaard en schijnt algemeen te zullen worden. Het is nog niet in die mate, dat de nu gerooid wordende meestal onbruikbaar worden bevonden; zij zijn er wel onder, doch het bepaalt zich meerendeels tot eene aandoening van buiten, die, zoo zij worden afgeschild, geene ziekelijke teekenen overhouden, en den smaak niet verloren hebben. Men merkt op, dat het verergert, als zij eenigen tijd uit den grond zijn geweest, en hier volgt dus wel uit, zoo zulks niet spoedig ten beste keert, dat dezelve in dien staat niet duurzaam zijn. Zoo is het ook gelegen met de nu nog niet volwassenen, het grootste deel, dat te velde staat, en wanneer daarin geene verandering komt, is het uitzigt waarlijk zeer bedroevend en schijnt gebrek aan goede en voedzame aardappelen te zullen veroorzaken.

NOORDBROEK, 17 Augustus. De ziekte onder de te veld staande aardappelen heeft zich in deze gemeente met dezelfde verschijnselen als elders geopenbaard. Op vele akkers schijnt het loof eensklaps verschroeid te zijn; de bladeren krimpen ineen, worden zwart en verdorren, ten gevolge waarvan de groei der aardappelen zeer belemmerd wordt en deze waarschijnlijk klein van stuk zullen blijven; terwijl dezelve tot nog toe slechts op enkele akkers, vooral zware kleigrond, eenigzins tot bederf overgaan. Hoe ver zich dit kwaad zal uitstrekken en of de reeds aangetaste aardappelen, waarvan de vrucht thans nog goed is, verder tot bederf zullen overgaan, kan niet vooruit gezien worden, even als het onzeker is, in hoeverre het gewas zich, bij gunstig weder, nog zou kunnen herstellen.

Nog is ons ingezonden het navolgende:

Van alle zijden worden alhier luide klagten aangeheven over het toenemende bederf aan de aardappelen en verschillende reden als hoofdoorzaak van het snel toenemende bederf opgegeven, waaronder het vermoeden, dat de oorzaak in de steken of beten van zekere insekten te zoeken zij, het meeste veld wint. Om nu het vermeende kwaad nog zoo veel mogelijk te stuiten, zoude tot eene vernietiging van het insekt moeten overgegaan worden.

Bij veeljarige ondervinding is mij geen beter middel tot verdelging van ongedierte op planten voorgekomen, dan eene begieting met roetwater, of, hetwelk beter is, met een aftreksel van tabak; maar daar het maken van aftreksels voor groote hoeveelheden lastigheid of onmogelijkheid inheeft, zoo zoude eene bezaaijing der planten met den afval of het stof uit de tabaksfabrijken bij uitnemendheid geschikt zijn. en daar tabaksafval of stof bij tabaksfabrikanten dikwijls in groote hoeveelheden voorhanden en voor een' geringen prijs te bekomen is, zoo heb ik gemeend, in het belang van den landbouwenden stand en tot heil der bijna alleen van aardappelen levende volksklasse, mijne ervaring niet terug te mogen houden. Bovendien is de tabaksplant of deszelfs afval, wegens de menigvuldige daarin aanwezige vaste bestanddeelen, als eene uitmuntende meststof voor vele graangewassen te beschouwen. S.

KIJL-WINDEWEER, 15 Augustus 1845.

Onze vroeger aangekondigde harddraverij had heden naar gewoonte plaats; 6 paarden dongen naar den uitgeloofden prijs en de premie, wordende, na onderscheidene malen kamp gereden te hebben, eindelijk de prijs behaald door het zwarte merriepaard van M. H. MAATHUIS, van de Borger Compagnie, door hem zelven bereden, en de premie door het zwarte ruinpaard, toebehoorende aan A. W. MULDER, van de Kalkwijk, bereden door den pikeur H. P. SUIR, te Kalkwijk. Na de veelvuldige regens, hadden wij het voorregt met tamelijk goed weder te worden begunstigd, en ons feest met eene talrijke menigte aanschouwers te zien bezocht, zijnde alles tot den afloop in vrede en eensgezindheid geëindigd.

's GRAVENHAGE, 14 Augustus. Door Zijne Majesteit is, bij besluit van den 7den Augustus 1845, no. 39, goedgekeurd het uitgebragt beroep van een' predikant, door den kerkeraad der Hervormde gemeente te Tolbert, op *E. van Bolhuis*, kandidaat bij het provinciaal kerkbestuur van Gelderland.

ZEETIJDINGEN.

Gepasseerd te Rendsburg den 8 Aug., kapit *Plukje* Hermanna, van Amsterdam n. Rostock; den 9den *Kwint* Hendrika, van Assens n. Holland; *Oostra* Antina Hilligina, van Straalsund n. Amsterdam; den 10den *de Boer* Petronella, van Dantzig n. Amsterdam; den 11den *Teensma* Jacoba, van Amsterdam n. de Oostzee; *Pekelder* Heidewika, van Delfzijl n. de Oostzee.

Binnengekomen te Amsterdam den 13 Aug., kapit. *Gust* de Hoop, van Hartlepool; *Visser* Eensgezindheid, van Nerva; *Visser* Vriendschap, van Riga; *Steffens* Margaretha, van Anclam; den 14den *Bakker* Anna Hermanna, van Petersburg; *Steffens* Johannes en *de Jong* Anna, beide van Riga; *Munneke* Margaretha Hendrika, van Anclam; *Ellens* Lammegina, van Londen; *Dekker* Alida, van Newcastle; *Visser* Minerva, van Koppenhage; den 16den *Schrage* juffer Alida, van Londen; *de Vries* Johanna, van Nerva. — Te Hollesloot den 14 Aug., *van Wijk* Jennij, van Petersburg; *Hazewinkel* Arendina Harmina, van Riga. — Te Texel den 12 Aug., *Bosker* Geertje, van Petersburg; den 13den *Bossinga* Margaretha, van Osterrusoer; den 14den *Hoveling* Triest en *van Wijk* Arentina Jacoba, beide van Archangel; *Puister* de jonge Jantina, van Petersburg; *Visser* Harmonie, van Riga; *Kraan* Helena, van Christiansand; *Pot* Eendragt, van Drobach; den 15den *Tippema* Vriendschap, van Londen; *Visser* Admiraal de Winter, *Buiten* Hendrina en *Bekkering* Catharina, alle drie van Hull; *Legger* Catharina, van Petersburg; *Smaal* Lamoral Ulbo en *Wilkens* Catharina, beide van Archangel; *de Vries* de vr. Johanna, van Nerva. — In het Vlie den 11 Aug., *Drent* Taapke Schuringa, van Londen; *Boswijk* Geertruida, van Memel; den 13den *Duit* Fennegina, *Visser* Vriendschap en *Steffens* Johannes, alle drie van Riga; *Munneke* Margaretha Hendrika, van Anclam; *de Groot* Houthandel, *de Groot* de 3 Gezusters en *Plukker* jonge Hendrik, alle drie van Christiansand; *Munneke* Wilhelmina Hendrika, van Osterrusoer; *Dijkstra* de 3 Gebroeders, van Oudsoen. — Te Terschelling den 9 Aug., *Visser* Eensgezindheid, van Nerva; *Hazewinkel* Arendina Harmina, van Riga; *Westers* jonge Dirk, van Memel; *Vos* Goede Hoop, van Osterrusoer; *Visser* het Toeval, van Christiansand; den 10den *Bakker* Anna Harmanna, van Petersburg. — Te Helvoet den 14 Aug., *Schuur* Agatha, van Nerva; *Hubert* juffer Annette, van Petersburg; *Hazewinkel* Merwestroom, van Bergen; den 15den *Kars* Klazina, van Bergen. — Te Dordrecht den 15 Aug., *de Boer* Paulina, van Nerva. — Te Brielle den 13 Aug., *Kuiper* Gustaaf, van Corsoer; den 14den *Jonker* Zeldenrust, van Riga; *Botje* Sara Maria, van Newcastle. — Te Vlissingen den 13 Aug., *Dethmers* juffer Ebels, van Petersburg; *Hollander* Adelina, van Riga; *de Jonge* Alida Ikina, van Windau; *Meijer* Gebina, van Greifswald. — Te Konstantinopel den 21 Julij, *Stratingh* Helena, van Amsterdam, l. v. Corfu; den 22sten *Gust* de Hoop, van Shields. — Te Genua den 4 Aug., *Middel* Petersburg, van Newcastle. — Te Gravesend den 10 Aug., *Schuuring* Johanna Gesina, van Amsterdam; *Botje* Sara, van Groningen; den 12den *Swart* Maria, van Amsterdam. — Te Deal den 9 Aug., *Potjer* Elsje, van Rotterdam n. Cardiff. — Te Reede van Dungeness den 7 Aug., *Roelfsema* Hillechiena Geerdina, van Rotterdam n. Liverpool. — Te North Shields den 11 Aug., *Kiers Kok* de Hoop, van Amsterdam; den 12den *Koning* Zeldenrust, van Zwolle. — Te Hull den 11 Aug., *Hansen* Fortuna, van Zwolle; den 12den *Ouwehand* de Hoop, van Amsterdam; *Boer* Margina, van Rotterdam; *Ketelaar* Jantina Hendrika, van Groningen. — Te Kroonstad den 3 Aug., *Wever* Hollands Trouw, van Amsterdam. — Te Sandhamn den 4 Aug., *Bloem* Geerdina, van Newcastle. — Te Dantzig den 6 Aug., *Bakker* Hendrika Marchiena en *Scherpbier* de 5 Gebroeders, beide van Amsterdam. — Te Swinemunde den 8 Aug., *Hazewinkel* Lucas Wigcher, van Amsterdam. — Te Gothenburg den 5 Aug., *Hansen* Harmonie, van Cherburg. — Te Bergen den 30 Julij, *Bekkering* Christina, van Schiedam; *van Wattum* Hercules, van Harlingen. — Te Hamburg den 9 Aug, *Kruse* Antje, den 11den *de Vries* Wobbegina en den 12den *Olthoff* Abeldina, alle drie van Amsterdam; *Gort* Onderneming, van Newcastle. — Te Bremerhaven den 6 Aug., *Huisman* Itjea en den 10den *Bontekoe* Geertruida, beide van Groningen.

Binnengekomen te Texel den 16 Aug., kapit. *Broeckema* Ida Hillegina, van Hartlepool; *Ouwehand* Germania, van Hull; *Jaski* Tjark Giezen, van Londen. — Bij het Noord-Voorland den 12 Aug, *Mulder* Catharina, van Delfzijl n. Liverpool. — Bij Wight den 13 Aug., *Roelfsema* Hillechiena Geerdina, van Rotterdam n. Liverpool. — Te Bolderaa den 6 Aug., *Broeckema* Hillechiena Christina en *Orre* de 2 Gebroeders, beide van Wolgast.

In lading te Liverpool den 10 Aug., kapit. *Kuiper* Annegina Elsina, voor Rotterdam.

Zeilklaar te Londen den 12 Aug., kapit. *Jaski* Tjark Giezen, naar Amsterdam; *Boomgaard* Frauke, naar Petersburg.

Vertrokken van Amsterdam den 13 Aug., kapit. *Klasen* Alida Jantina, naar Londen; *Schuur* Hinderkina, op avontuur; den 14den *van der Borgh* Catharina Cornelia, naar Hull; *Dokman* Gesina Wilhelmina, naar Archangel; *de Jonge* Jantina, naar Koningsbergen; *Schreuder* Goede Verwachting, naar Hamburg; den 15den *Mulder* Nijverheid, naar Marseille; *Dood* Christina, naar Bayonne; *Greeven* Lammegina, naar Havre; den 16den *Tap* Gesina Wilkens, naar Hull; *Plukker* Hendrika, naar Petersburg; *Faber* Johanna Mulder, naar Stettin. — Van Texel den 14 Aug., *de Jong* de 4 Zusters, naar Londen; den 15den *Hazewinkel* Helena, naar Cadix; *de Haan* Siewerdina, naar Nantes. — Uit het Vlie den 11 Aug., *Onnes* Johanna, naar Memel; *van Wijk* Zorg en Vlijt, naar Dantzig; *Visser* Geziena, naar Noorwegen; *Nieveen* Goede Verwachting en *de Groot* Josina Wilhelmina, beide op avontuur. — Van Banjoewangie den 7 April, *Smit* Prins Hendrik, naar Amsterdam. — Van Royan den 9 Aug., *de Boer* de Vereeniging, naar Amsterdam. — Van Liverpool den 12 Aug., *van Wijk* jonkvr. Maria en *Schut* Jacomina, beide naar Dordrecht; *Boomgaard* Margaretha, naar Groningen. — Van Gravesend den 10 Aug., *Ellens* Lammechiena, naar Amsterdam. — Van Dantzig den 5 Aug., *Wolthuis* Klasina, naar Amsterdam; *Bakker* Antina, naar Bremen. — Van Flensburg den 5 Aug., *van der Wouden* Gesina Gesina, naar Dantzig. — Van Hamburg den 11 Aug., *Vos* Hoop op Eendragt en *Knoop* Ikina, beide naar Amsterdam; den 12den *van Calker* jonge Hero, naar Koningsbergen. — Van Bremerhaven den 8 Aug., *Scherpbier* de Hoop, naar Drammen; *Geltes* Maria, naar Amsterdam.

Vertrokken van Texel den 16 Aug., kapit. *Kroon* Wicherdina, naar Londen. — Van Bolderaa den 5 Aug., *Zoutman* Geerdina en den 6den *Scherpbier* Jantina Frouwina, beide naar Elseneur.

DELFZIJL den 18 Aug. Binnengekomen den 11den kapit. *Boswijk* Hinderika, den 13den *Wolkammer* Eenige Broeder, *Dijkstra* Fenna, *Pot* Margiena Margaretha, den 14den *Heerema* Georg, den 15den *Witkop* Martha, den 16den *Stenger* de Vriendschap, *de Jonge* de 3 Zusters en den 18den *Oostra* Martha, alle negen van Noorwegen.

TERMUNTERZIJL den 18 Aug. Binnengekomen den 9den kapit. *Dik* de 4 Gezusters, van Noorwegen; den 13den *Bartels* Catharina, van Norderneij; *de Jonge* Bougina, hebbende anker en touw verloren, *Legger* Geerdina, den 14den *Mooi* de Vriendschap, den 15den *de Groot* de Gesina en *Donga* Annechina, alle vijf van Noorwegen. — Vertrokken den 9den *Buss* Aagje en den 14den *Bartels* Catharina, beide naar Norderneij; den 15den *Kliphuis* Zeldenrust, naar Riga; *Dik* de 4 Gezusters, naar Noorwegen; den 16den *Gouthier* Catharina, naar Papenborg.

ZOUTKAMP den 16 Aug. Binnengekomen den 13den kapit. *Hangelbroek* Eendragt, van Noorwegen.

HARLINGEN den 16 Aug. Binnengekomen den 11den kapit. *Vos* de Goede Hoop, van Osterrusoer; *Visser* het Toeval, van Christiansand; *Westers* de jonge Derk, van Memel; den 12den *de Grooth* de Houthandel en *de Grooth* de 3 Gezusters, beide van Christiansand; *Munneke* Wilhelmina Hendrika, van Osterrusoer; *Dijkstra* de 3 Gebroeders, van Oudsoen; den 13den *Plukker* jonge Hendrik, van Christiansand; den 14den *Duitjer* Friso, van Newcastle; *Brouwer* Elzina, van Oudsoen; den 15den *de Boer* Willem, van Droback; *Ebes* Maria, van Stavanger; den 16den *de Boer* Wilhelmina, van Holmstrand; *Lovius* de Onderneming, van Oudsoen. — Vertrokken den 10den *Klein* Baudina, naar Schotland.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN,

WELKE DE SOND GEPASSEERD ZIJN.

5 Aug. Hughes, Johan Gerard (Sappemeer), v. Amsterd. n. Stettin.
6 —— Rotgans, Maria (Amsterdam), van Riga naar Duinkerken.
Naatje, Anna Magrieta (Pekela), v. Hamburg n. Dantzig.
Visser, de Harmonie (Amsterdam), v. Riga n. Amsterdam.
Meijer, de Vriendschap (Wildervank), v. Dantzig n. Amsterd.
Hubert, juffer Annette (Hoogezand), v. Petersb. n. Rotterd.
Kammenga, Oldambt (Winschoten), van Nerva naar Edam.
Legger, Catharina (Veendam), v. Petersburg n. Amsterdam.
7 —— Brons, Helena Brons (Pekela), v. Dantzig n. Amsterdam.
Landeweer, de Vriendschap (Zwolle), v. Petersb. n. Zwolle.
Dethmers, Daniel Marius (Schiedam), v. Liverpool n. Windau.
Puister, Ricka (Veendam), v. Liverpool n. Koningsbergen.
Hazewinkel, de Onderneming (Wilderv.), v. Zaand. n. Riga.
Hazewinkel, Alberdina (Veendam), van Hamburg naar Riga.
Drent, de Harmonie (Pekela), van Liverpool naar Nerva.
Puister, de jonge Jantina (Veendam), v. Petersb. n. de Zaan.
Drok, Middelstum (Pekela), van Harlingen naar Memel.
Blouw, Vrouw Jantina (Groningen), v. Dantzig n. Amsterd.
Dik, Minkina (Pekela), van Petersburg naar Amsterdam.
8 —— de Grooth, Agatha (Pekela), van Harlingen naar Memel.
10 —— van der Veer, Vriesland (Harling.), v. Nerva n. Amsterdam.
De Wind den 5den Augustus N.O; 6den Z.O; 7den Z.O, N.O;
Bolhuis, Roelfina Geziena (Veendam), v. Gron. n. Petersb.
12 —— Doekes, Newa (Rotterdam), v. Rotterdam n. Petersburg.
Wijnstok, de Vriendschap (Groningen), v. Stettin n. Amst.
de Vrede, Prudentia (Veendam), v. Stettin n. Caen.
8sten N.W.; 10den Z.O., W.N.W.; 12den Z.W., Z.Z.W.

ELSENEUR, 12 Augustus 1845.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad *Groningen* hebben de prijzen van het **BROOD** heden gezet als volgt:

Het grof Roggebrood . .	van 4 Ponden	40 Cts.,	per ℔ 10 Cts.
De Grofweiten Bol . . .	„ 5 Oncen	12 Cts.,	„ „ 24 Cts.
De Fransche Bol	„ 3 Oncen	13 Cts.,	„ „ 43 Cts.
De Regelwegge	„ 3 Oncen	11⁵ Cts.,	„ „ 39 Cts.
De Hollandsche of Tarwebol	„ 3 Oncen	11 Cts.,	„ „ 36 Cts.

GRONINGEN, 18 Augustus 1845.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 16 *Augustus*.

NEDERL. Werkel. Schuld $2\frac{1}{2}$ pCt. 64; Dito dito 3 pCt. $77\frac{1}{2}$, $77\frac{9}{16}$; Dito dito op resc. 3 pCt. $77\frac{9}{16}$; Dito dito 4 pCt. $100\frac{13}{16}$; Handelmaatschappij $4\frac{1}{2}$ pCt. 169, $169\frac{1}{4}$, 169; Aand. Holl. Spoorw. Maats. 130. — SPANJE, Leening bij *Ardoins* v. 85 £ 5 pCt. $23\frac{13}{16}$, 24, 24; Dito bij dito, onbep. stukken 5 pCt. $22\frac{1}{4}$, $22\frac{3}{8}$; Dito 3 pCt. $39\frac{3}{4}$; Dito Binnenl. à 6/m. 3 pCt. $30\frac{3}{4}$, $30\frac{7}{8}$, $30\frac{3}{4}$; Dito dito Kleine St. $31\frac{1}{4}$; Coupons *Ardoins* $23\frac{7}{8}$, $24\frac{3}{8}$. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. $66\frac{1}{2}$. — RUSLAND, Obl. bij *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 109, $109\frac{1}{8}$, 109; Dito dito 1828 en 1829 5 pCt. $108\frac{1}{8}$; Cert. bij dito 1831 en 1833 5 pCt. $100\frac{1}{2}$, $100\frac{3}{8}$; Dito bij *Stieglitz en Comp.* 4 pCt. $92\frac{7}{8}$, $92\frac{13}{16}$, $92\frac{3}{4}$.

Braz. 5 pCt. $92\frac{1}{2}$; Peru 6 pCt. 23, $\frac{1}{4}$, 23; Mex. 5 pCt. 31, $\frac{1}{4}$; Grieksche 5 pCt. $11\frac{3}{4}$.

Onze binnenl. fondsen waren heden bij trage affaire prijshoudende.

De stemming in Spaansche fondsen was heden zeer aangenaam. Alle soorten en inzonderheid Coupons, waren tot verbeterde koersen te plaatsen.

Naar Mexik. was eenige meerdere vraag.

Mexic. 5 pCt. Onbep. St. $29\frac{3}{4}$; Dito Uitgest. Onbep. St. 20 Peru Coup. *f* $2\frac{3}{8}$; Bl. Gr. Onbep. St. $10\frac{3}{8}$; Dito Coup. *f* $1\frac{1}{8}$; Grenada 1 pCt. $24\frac{3}{8}$; Nieuwe Rijn-Spoorweg 127.

Koers van het Geld: Beleening $2\frac{1}{2}$ pCt.; Prolongatie $2\frac{1}{4}$, $\frac{3}{4}$ pCt.; Wissel-Disconto $2\frac{1}{2}$ pCt.

Laatste Prijzen te 5 uren: Integr. $2\frac{1}{2}$ pCt. 64; Handelm. 169; Ardoins v. 510 £ $22\frac{9}{16}$ a $\frac{5}{8}$; Coupons $24\frac{3}{4}$, $\frac{5}{8}$.

AMSTERDAM, 17 *Augustus*. EFFECTEN-SOCIETEIT. (*Te half vijf.*) Integralen $64\frac{1}{8}$, $\frac{3}{16}$. Onbep. *Ardoins* $22\frac{9}{16}$. Coupons $24\frac{7}{8}$. Passive $7\frac{1}{4}$, $\frac{5}{16}$. 3 pCt. Binnenl. $30\frac{13}{16}$. Portug. $66\frac{1}{2}$. Peru 23

Voor Integralen vertoonde zich eenige kooplust, waardoor de prijs zich iets sedert gisteren heeft verbeterd.

Spaansche waren goed prijshoudende, en naar Coupons was op nieuw eenige meerdere vraag. De affaire was over het algemeen niet belangrijk.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ.

GRONINGEN, 15 *Augustus*.

TARWE.	GERST.	Zw. Voer 40 ℔ *f* 2,65
Oude Bak 70 ℔ *f* 8,50	Winter 54 ℔ *f* 5,65	» 42 » » 2,80
Jarige 68 » » 7,50	» 56 » » 5,90	
» 70 » » 8,00	» » »	BOONEN.
Old. 66 » » 6,50	Zomer » »	
» 68 » » 7,00	» » »	Paardenb. *f* 5,75 *f* 6,25
» 70 » » 7,50	» » »	
ROGGE.	Knobbe 60 » » 5,50	ZADEN, ENZ.
Inlands. 64 ℔ *f* 5,60	HAVER.	Gr. Gort *f* 11 a *f* 12,50
» 66 » » 6,00	Dikke 41 ℔ *f* 2,55	Par.100N.℔ *f* 15 *f* 18
» 68 » » 6,40	» 44 » » 2,75	N. Koolz. *f* 9 a *f* 11,50
» » »	» 47 » » 2,95	N. Aveelz.
BOEKWEIT.	» 50 » » 3,25	Boterz. *f*
Gr. Zand ℔ *f*	Bl. Voer 35 » » 2,30	Dederzaad *f*
» » »	» 38 » » 2,50	G.Mostz. *f*
Zw. Zand » »	» 41 » » 2,70	Raapolie *f* 38
Veen 62,64 ℔ *f* 7,35,85	Zw.Voer 38 » » 2,50	Boter ¼ Ton *f* 22 *f* 25

Tarwe wordt hooger gehouden, doch weinig in omgegaan. — Rogge in 't begin 25 centen hooger verkocht, doch bij 't afgaan iets lager. — Boekweit tot hooger prijzen vlug afgaande. — Gerst mede merkelijk hooger verkocht. — Haver weinig aan en als genoteerd hooger te plaatsen. — Koolzaad vond over 't geheel wel koopers, en ging naar kwaliteit tot genoteerde prijzen wel af.

AMSTERDAM, 15 *Augustus*. Met Tarwe en Rogge was het heden kalm, doch niet lager, alleen verkocht: 117 ℔ o. Pruiss. Rogge *f* 212; 118 ℔ Stett. *f* 210. — Gerst wat lager afgegeven: 110, 111 ℔ Deensche *f* 165, *f* 167; 112 ℔ dito *f* 169. — De ter veil gekomene puike Boekweit ruimde tot den genoteerden prijs van 117 ℔ Amersf. *f* 280 grif op. Bijsoorten niet aangeboden; Fransche in vorige gesteldheid, doch zonder omgang.

Koolzaad in een doen: Fransch 59 p. vl.; op 9 vat in Sept. en Oct. $67\frac{1}{2}$ p. vl.; Nov. 68 p. vl.; April 67 p. vl. — Lijnzaad in een doen: 109, 110 ℔ Riga *f* $257\frac{1}{2}$. — Raapolie dadelijk en op levering flaauwer: per 6 w. *f* 39,75; vlieg. *f* 39 a *f* 38,50; Sept. *f* 38,75 a 50 a 75; Oct. *f* 39,25 a *f* 39; Nov. *f* 39,50 a 25; Dec. *f* 39,75 a 50; Mei *f* 38,75. — Lijnolie per 6 w. *f* 30,75; vlieg. *f* 30 a *f* 39,75. Hennepolie per 6 w. *f* 33; vlieg. *f* 32.

Van den 16*den*. Rogge met veel handel tot iets lager prijzen: 121 ℔ Pruiss. *f* 226; 120 ℔ Deens. *f* 209 in entr.; 120 ℔ Pruiss. *f* 217; 119 ℔ dito *f* 214; 120 ℔ Pr. Pommer *f* 200 in entr.

LONDEN, 11 *Augustus*. De voorraad van inl. Tarwe was heden wederom zeer ruim, doch uit hoofde van het ongunstige weder werd alles op hoogen prijs gehouden, waarin de koopers echter niet wilden toestemmen, zoodat men genoodzaakt was 2 sh. beneden den koers van jl. Maandag af te geven; in vreemde ter cons. ging weinig om; naar geëntreposeerde was iets meer vraag en souteneerde den vorigen prijs. Gerst ferm, Haver onveranderd.

Van den 13*den*. Ten gevolge van het onbestendige weder was heden tot de prijzen van eergisteren eenige meerdere kooplust voor alle soorten van Tarwe. Gerst trekt meer attentie en wordt hooger gehouden. Puike Haver vindt goeden aftrek.

6DE HARMONIE-CONCERT,

ten Huize van den Kastelein WIERSEMA, buiten de Heerepoort, op DONDERDAG, den 21sten Augustus, des avonds te half zeven.

GROOT BAL,

op ZATURDAG, den 23sten Augustus, bij C. DE FRANCE, Koffijhuishouder in de Pelsterstraat. Aanvang des avonds te 8 uren. Entrée 49 Cents voor een' Heer en Dames.

GEBOORTE-, HUWELIJKS- EN STERFBERIGTEN.

*** Heden beviel van eene *DOCHTER* A. A. C. POELMAN, geb. KEISER.

BIERUM, 14 Augustus 1845.

*** Mijne geliefde Echtgenoote J. MUNTINGA werd heden door Gods goedheid voorspoedig van eenen welgeschapen ZOON verlost.

STAPHORST, 14 Augustus 1845.

G. LANDWEER,
Predikant.

*** GRONINGEN, 15 Augustus 1845. Heden beviel voorspoedig van eenen ZOON A. KEIZER, geliefde Echtgenoote van

D. DE VRIES REILINGH.

*** Heden beviel van eenen welgeschapen ZOON L. VELTMAN, geliefde Echtgenoote van

O. BUIRMA.

BIJ GRONINGEN, 15 Augustus 1845.

*** GRONINGEN, 16 Augustus 1845. Heden werd van eenen ZOON verlost E. DIJKMANS, geliefde Echtgenoote van

J. KAMPEN,
Koopman in Galanteriën.

*** Getrouwd:

A. S. RUEB
en
J. S. NUMAN.

UTRECHT, 14 Augustus 1845.

*** Getrouwd:

M. W. POTT,
van de *Oude Pekela*,
en
T. J. TJABBES,
Wedw. H. DE MUINCK.

MEEDEN, 15 Augustus 1845.

*** Getrouwd:

D. J. MULDER
en
GERHARDA H. M. VAN LACUM.

ZANDEWEER, 16 Augustus 1845.

*** Heden namiddag overleed, tot mijne bittere droefheid, mijne dierbare Zuster MARTJE FRERIKS, Wedw. JAKOB WIJPKES WIJPKEMA, in den gezegenden ouderdom van ruim 81 jaren. Veel heb ik mijne hooge jaren aan haar verloren, en hoop haar eerlang te zullen volgen.

LELLENS, 6 Augustus 1845.

GRIETJE FRERIKS.

*** Heden overleed alhier, in den gezegenden ouderdom van ruim 90 jaren, onze geliefde Vader en Behuwd-Vader KRIJNO VAN DER BORGH, sedert bijna 50 jaren *Ambtenaar in onderscheidene Betrekkingen te dezer Stede.*

GRONINGEN, 14 Augustus 1845.

H. N. VAN DER BORGH.
Do. DERK D. DRUKKER.
T. SIEBRANDTS, Wedw. VAN DER BORGH.

Dienende deze voor algemeene en bijzondere kennisgeving.

*** Heden overleed, na eene langdurige sukkeling, in den ouderdom van bijkans 73 jaren, mijne hartelijk geliefde Echtgenoote JANTIEN HOENDERKEN, na eene echtvereeniging van ruim 43 jaren. Twee Kinderen en eene aangehuwde Dochter betreuren met mij haar verlies.

NOORDLAREN, 15 Augustus 1845.

W. HOMAN.

Vrienden en Bekenden worden verzocht, deze algemeene ook voor bijzondere kennisgeving aan te nemen.

*** NIEKERK, 17 Augustus 1845. Heden avond overleed, na eene langdurige ongesteldheid, tot onze innige droefheid, mijn Echtgenoot CORNELIS HAVINGA, *Koopman*, en *Ouderling der Hervormde Gemeente alhier*, in den ouderdom van 57 jaren, na eene echtvereeniging van 30 jaren.

E. J. KAMPHOF, Wedw. C. HAVINGA.
Mede namens mijne Kinderen en aangehuwde Kinderen.

Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed, na eene korte ongesteldheid, tot onze droefheid, ons jongste Kindje AIJOLT MENSO, oud ruim 1 en een half jaar.

SCHARMER, 17 Augustus 1845.

T. A. ROMEIN.
T. ROMEIN,
geb. STHEEMAN.

Eenigste kennisgeving.

*** Bij **J. JAEGER**, Geograaf en Lithograaf te *Groningen*, is uitgegeven: het **PROSPECTUS** van eenen nieuw ingerigten

I. UITGEBREIDEN HAND-ATLAS
DER GEHEELE WERELD,

in 48 Kaarten, in de Nederduitsche Taal; kwarto formaat; alom te bekomen.

Dezelve zal zich onderscheiden van andere Atlassen door eene omvattende daarstelling, als: des Hemels, der Aarde, der Menschen, der Planten, enz. Om dezen uitgebreiden HAND-ATLAS zoo algemeen mogelijk verkrijgbaar te stellen, heb ik den prijs zeer laag gesteld, namelijk bij Inteekening á *f* 4 — 80. Na het sluiten der Inteekening zal die tot *f* 5 — 80 verhoogd worden. Daar slechts door eene algemeene deelneming de groote kosten, aan zulk eene onderneming verbonden, bij dien geringen prijs bestreden kunnen worden, en het al of niet verschijnen van den Atlas dus zal afhangen van de meerdere of mindere Inteekening, zoo verzoek ik daarom de Beoefenaren en Vrienden der Aardrijkskunde, mij door eene talijke Inteekening tot de voltooijing van dit Werk in staat te stellen.

De inhoud van dezen uitgebreiden Hand-Atlas is:

No.		No.	
1.	*De Noordelijke Sterrenhemel.*		*opgave der ondersch. afst.)*
2.	*Het Planetenstelsel.*	21.	*Groot-Brittanje en Ierland.*
3.	*Oostelijk Halfrond.*	22.	*Kan.-, Riv.-, Str. en Spoorweg-kaart van Groot-Brittanje, (met opg. d. ondersch. afst.).*
4.	*Westelijk Halfrond.*		
5.	*Planiglobe (platte Wereldkaart).*		
6.	*Planiglobe der Antipoden (of de grootste afstanden op de Aarde).*	23.	*Duitschland en Zwitserland.*
		24.	*Kan.-, Riv.-, Str.- en Spoorweg-kaart van Duitschland, (met opg. d. ondersch. afst.).*
7.	*Aanwijzing der verschillende Menschenrassen op Aarde.*	25.	*De Pruissische Staten.*
8.	*Godsdienst-kaart der Aarde.*	26.	*Provincie Pruissen, het Koningrijk Polen, Hongarije en aangrenzende landen.*
9.	*Hoogte-kaart (overzigt van de voornaamste hoogstgelegene punten op Aarde).*	27.	*De Oostenrijksche Staat.*
10.	*Europa (Water- en Bergkaart).*	28.	*Zwitserland.*
		29.	*Italië.*
11.	*Europa, Planten-kaart (overzigt van de verspreiding der voornaamste gekweekte planten, boomen en heesters, enz.).*	30.	*Zweden, Noorwegen en Denemarken.*
		31.	*Denemarken.*
		32.	*Rusland.*
		33.	*Turkije en Griekenland.*
12.	*Europa, Godsdienst-kaart (bijzondere aanwijzing van de verbreiding der onderscheidene hoofdgodsdiensten in landen van dit Werelddeel en de afwijkingen in de steden).*	34.	*Azië.*
		35.	*Palestina.*
		36.	*Oost-Indië, (voor- en achter-Indië, benevens de Eilanden).*
		37.	*De Nederlandsche Overzeesche bezittingen.*
13.	*Europa, Politische-kaart.*		
14.	*Spanje en Portugal.*	38.	*Het Chineesche en Japansche Rijk.*
15.	*Frankrijk.*		
16.	*Kanaal-, Rivier-, Straat- en Spoorweg-kaart van Frankrijk, (met opgave der onderscheidene afstanden op de laatsten).*	39.	*Afrika.*
		40.	*Egypte.*
		41.	*Algiers en naastliggende landen.*
		42.	*Noord-Amerika.*
17.	*De Nederlanden.*	43.	*De Vereenigde Staten van Noord-Amerika.*
18.	*Kan.-, Riv.-, Str.- en Spoorweg-kaart van de Nederlanden, (met opg. d. ondersch. afstanden.)*	44.	*West-Indië.*
		45.	*Zuid-Amerika.*
		46.	*Brazilië en Guyana.*
19.	*België.*	47.	*Australië.*
20.	*Kan.-, Riv.-, Str. en Spoorweg-kaart van België, (met*	48.	*Nieuw-Holland.*

II. ATLAS DER GEHEELE AARDE,

in 20 Kaarten, in de Nederduitsche Taal.

Deze Atlas is een uittreksel uit den uitgebreiden Hand-Atlas der geheele Wereld, en de beneden aangeduide Kaarten bevinden zich reeds in den eersten. Dezen Atlas beveel ik Ouders en Leermeesters, ten dienste van hunne Kinderen en Leerlingen, in de eerste grondbeginselen der Aardrijkskunde, aan. De prijs van dezen Atlas is voor HH. Inteekenaren niet meer dan *f* 2 — 00. Na het sluiten der Inteekening zal die tot *f* 2 — 50 verhoogd worden.

De Kaarten, in dezen Atlas opgenomen, zijn de volgende uit den Hand-Atlas:

No. 3 en 4 te zamen verkleind.			
— 13.	No. 21.	No. 30.	No. 39.
— 14.	— 23.	— 32.	— 42.
— 15.	— 25.	— 33.	— 45 en
— 17.	— 27.	— 34.	— 47.
— 19.	— 29.	— 37.	

GESCHIEDKUNDIGE BESCHRIJVING
VAN
LEEUWARDEN,

met Kaarten en Platen, in 12 *Afl.*, à **60** *Cts.*

De ondergeteekende noodigt zijne geëerde Stad- en Landgenooten nogmaals uit, om op dit belangrijke Werk in te teekenen, en hem daarvan vóór den 20sten Augustus opgave te doen, waarna dadelijk een begin gemaakt zal worden met het drukken en in October met de uitgave. Er zal eene LIJST VAN INTEEKENAREN vóór het Werk gedrukt worden.

W. EEKHOFF.

OPROEPING
TOT DEELNEMING IN EENE NEGOTIATIE,

groot *f* **50,000 — 00**, *ter bestrijding der kosten van aanleg van eenen* **KUNSTWEG** *van WINSCHOTEN naar de HANNOVERSCHE GRENZEN.*

BURGEMEESTER en **WETHOUDEREN** van *WINSCHOTEN* en **BURGEMEESTER** en **ASSESSOREN** der Gemeente *BEERTA* notificeren bij deze, dat, ter voldoening aan art. 4 van het Plan van Geldleening, door de respective GEMEENTERADEN der beide Gemeenten gearresteerd den 17den en 10den Mei 1845, goedgekeurd bij Zr. Ms. Besluit van den 21sten Julij daaraanvolgende, no. 55, van den eersten tot en met den vijfden September aanstaande, des voormiddags van 9—12 en des namiddags van 2—5 uren, ter Griffie in de beide Gemeentehuizen van *Winschoten* en *Beerta* zullen voorliggen de INSCHRIJVINGS-REGISTERS tot DEELNEMING in bovengemelde GELDLEENING, waarvan het Plan, 't welk mede ter inzage in de Gemeente-lokalen zal worden voorgelegd, onder andere, de navolgende bepalingen bevat:

1°. De Negotiatie bestaat uit *honderd* Aandeelen, ieder à *vijfhonderd guldens.*

2°. Voor elk Aandeel zal worden afgegeven eene Obligatie van *f* 500 — 00, op naam of in blanco, ter keus der Deelnemers, bij de Inschrijving op te geven, voorzien van het vereischte getal Coupons, ten vervaldage, daarin vermeld, of later betaalbaar ten Kantore van der Administrateur, daartoe door de respective Gemeenteraden te benoemen.

3°. De Geldopneming geschiedt tegen eenen jaarlijkschen interest van $3\frac{1}{2}$ procent. Het zal echter mede vrijstaan, tegen eenen jaarlijkschen interest van 4 ten honderd in te schrijven, hetwelk bij de inschrijving moet worden vermeld.

De inschrijvingen, op den eersten dag genomen, zullen bij voorkeur boven de inschrijvingen van den tweeden dag en de volgende dagen worden aangenomen, en zullen deze laatsten niet in aanmerking worden genomen, wanneer die van den eersten dag toereikende mogten zijn of het bedrag der geheele geldleening te boven gaan, nogtans met deze uitzondering, dat inschrijvingen, tegen $3\frac{1}{2}$ procent gedaan, onverschillig op welken dag, altijd bij voorrang boven de inschrijvingen naar 4 procent tot het volle bedrag zullen gegund worden, en zelfs als inschrijvingen naar 4 ten honderd gedaan zullen gerekend worden, wanneer de $3\frac{1}{2}$ pc. inschrijvingen minder bedragen, dan het geheele bedrag der Negotiatie.

4°. Door het lot zal de plaatsing der Aandeelen geregeld worden, wanneer op den eersten dag een hooger bedrag naar $3\frac{1}{2}$ pc. is ingeschreven, dan vereischt wordt.

Eene gelijke loting zal plaats vinden over de Aandeelen naar $3\frac{1}{2}$ pc., op den tweeden dag of de volgende dagen genomen, welke tot aanvulling van het bedrag der inschrijvingen van den eersten dag zullen vereischt worden.

Zullende deze loting mede plaats vinden tusschen de inschrijvingen naar 4 pc. gedaan, wanneer, het bedrag der $3\frac{1}{2}$ pc. inschrijvingen niet toereikende zijnde, die als inschrijvingen naar 4 pc. zullen aangemerkt worden; — alles met inachtneming der volgorde, hierboven vermeld.

De loting geschiedt, zoo daartoe termen bestaan, in het openbaar in het Gemeente-lokaal te *Winschoten*, ten overstaan van Burgemeester en Wethouderen van *Winschoten* en van Burgemeester en Assessoren van de gemeente *Beerta.*

5°. De fournissementen geschieden in twee termijnen, als op 1° November 1845 en 1° Mei 1846, telkens de helft, ten kantore van den benoemden Administrateur. — Voor de fournissementen zullen provisionele recepissen worden afgegeven, in de tweede helft der maand Mei 1846 tegen obligatiën verwisselbaar, te gelijk met de aanzuivering der rente van den eersten termijn.

6°. De weder-aflossing van het kapitaal zal bij wijze van uitloting geregeld worden, te beginnen met het jaar 1850, en zoo vervolgens jaarlijks. — Het geringste bedrag der af te lossen som zal *drie*, het grootste bedrag *tien* aandeelen jaarlijks bedragen. — De uitloting geschiedt in het openbaar in het Gemeente-lokaal te *Winschoten*, — voor het eerst in de maand Januarij 1850, en zoo vervolgens jaarlijks op hetzelfde tijdstip, en de ter aflossing aangewezen obligatiën zullen in de *Groninger* en *Provinciale Couranten* worden bekend gemaakt.

7°. Tot zekerheid der aflossing van het Kapitaal en voor de geregelde interest-betaling zal de zuivere opbrengst des Wegs verbonden blijven, en het ontbrekende door de beide Gemeenten bijgedragen worden met overleg en medewerking van HH. Gedeputeerde Staten der Provincie *Groningen.*

Bovendien zal de zuivere opbrengst des Wegs, na aftrek der jaarlijksche interest-betaling en onderhoud, van het tijdstip af, dat de Weg volledig is afgewerkt, tot een reservefonds worden aangelegd, om, met diens interesten, later tot Kapitaal-aflossing te kunnen worden aangewend, wanneer zulks noodzakelijk geacht wordt.

WINSCHOTEN en BEERTA, den $\frac{13}{14}$ Augustus 1845.

Burgemeester en Wethouderen:
H. J. ENGELKENS.
Op last van dezelven:
A. GROENIER, *Secretaris.*
Burgemeester en Assessoren:
PLAAT.
Op last van dezelven:
H. H. BUISKOOL, *Assessor*, l. s.

Aanbesteding.

De Aanbesteding van den **GRINDWEG** te **Aduard** zal aldaar plaats hebben, onder nadere approbatie, in het GEMEENTE-LOKAAL, op ZATURDAG, den 30sten Augustus e.k., des namiddags te drie uren.

Het Bestek ligt ter lezing in het Gemeentehuis, en in den voormiddag van den dag der Aanbesteding zal er aanwijzing in loco worden gegeven.

*** De ondergeteekende, **CORRESPONDENT** der *ONDERLINGE BRANDWAARBORG-MAATSCHAPPIJ*, gevestigd te *Woudsend*, Provincie *Vriesland*, berigt, dat de gewone (nu 29ste) JAARLIJKSCHE REKENING dier inrigting, ten overstaan van de daarbij opgekomene DEELHEBBERS, is gehouden, en waarbij bleek, dat de BRANDSCHADEN, even als in het vorige jaar, zijn gedekt met 3 c. per *f* 100 inschrijving voor gewone gebouwen, en 6 c. voor Molens, zoodanig, dat voor een gebouw, na 1°/₀ premie, voor *f* 6000 ingeschreven, *f* 2,55, en voor een' Molen van die som *f* 4,35, *beide met inbegrip der Administratiekosten*, is betaald.

Ter deelneming, mede voor MEUBELAIRE GOEDEREN, kan men zich vervoegen ten Kantore van den ondergeteekende, welke, sedert ca. 25 jaren met de Correspondentie dezer Maatschappij belast, dezelve met alle ruimte blijft aanbevelen, — bedragende de ingeschrevene getaxeerde waarde ca. 30 MILLIOENEN GULDENS, — wordende er geene inleggelden gevraagd.

GRONINGEN, 9 Augustus 1845.

De Correspondent der Onderlinge Brandwaarborg-Maatschappij te Woudsend:
J. SLOT,
aan der Aa.

NEDERLANDSCHE MAATSCHAPPIJ
VAN
BRANDVERZEKERING,
gevestigd te Tiel.

De ondergeteekende, Mr. W. J. HORA SICCAMA, benoemd tot **HOOFD-AGENT** van bovenbedoelde Maatschappij, voor de Provincie *Groningen*, neemt de vrijheid, daarvan kennis te geven aan het Publiek en dezelve zeer aan te bevelen.

Deze Maatschappij, wier belangrijke deelneming in het afgeloopen jaar wederom met niet minder dan ZEVENENTWINTIG MILLIOENEN GULDENS is vermeerderd, blijft steeds voortgaan, tot eene zeer billijke jaarlijksche VASTE PREMIE te verzekeren allerhande GEBOUWEN, KERKEN, HUIZEN, PAKHUIZEN, ENZ.; alsmede KOOPMANSCHAPPEN, GEREEDSCHAPPEN, MEUBELEN, VELDVRUCHTEN, BOSSCHEN, SCHEPEN en ALLE ANDERE VOORWERPEN, namelijk:

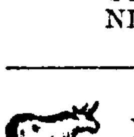
GEBOUWEN, alleen dienende tot inwoning, van Steen opgetrokken, met Pannen of Leijen gedekt, tot	*f* 0 — 65	van iedere Duizend Guldens.
INBOEDEL in dezelve, tot	*f* 0 — 80	
Die van WINKELIERS, PAKHUIZEN en MAGAZIJNEN, benevens GOEDEREN, WAREN en KOOPMANSCHAPPEN, tot	*f* 0 — 90	

De dadelijke Waarborg en Zekerheid, welke deze Maatschappij voorts geeft, bestaat in de geslotene Verzekeringen, welke in dit jaar loopen over een kapitaal van HONDERD MILLIOENEN GULDENS, in het aanwezen van een RESERVE-FONDS en in een Maatschappelijk Kapitaal van EEN HALF MILLIOEN GULDENS.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij den Hoofd-Agent voor de Provincie *Groningen*, te *Groningen*, Oude Boteringestraat, letter K no. 113, en bij de Heeren AGENTEN en CORRESPONDENTEN op de onderscheidene plaatsen in deze Provincie.

NB. **INLEGGELDEN, ADMINISTRATIEKOSTEN** of **OMSLAG** worden bij deze Maatschappij NIET gevorderd.

Mr. W. J. HORA SICCAMA.

Heden middag 12 uur,

BOELDAG van VROEGMELK VEE, ZWARTE VARKENS en SCHAPEN, bij BOLT, buiten de Steentilpoort.

*** Mrs. **J. W QUINTUS** en **E. VAN EERDE**, Notarissen te *Groningen*, gedenken, op Woensdag, den 27sten Augustus 1845, des avonds te 7 uren, ten Huize van den Koffijhuishouder TEN HAVE, aan de Groote Markt, aldaar, publiek te verkoopen:

I. Eene ruime KOOPMANS BEHUIZING, get. H 215 V, rood O 24, met daarachter staanden STAL, WAGENHUIS, PAKHUIS en HOUTSTEKKEN en nog twee WOONKAMERS, staande Oostzijde in de Nieuwe Ebbingestraat en uitkomende aan het Boterdiep, te *Groningen.*

II. Een HOUTSTEK met OPENE PLAATS, get. H 132 V, rood P 33, staande en gelegen aan het Loopende Diep, bij de Bloemstraat te *Groningen.*

III. Den EIGENDOM van ongeveer $8\frac{1}{2}$ B. *Land*, gelegen in den *Paddepoel*, wordende bij Mr. F. J. J. CREMERS onder vaste beklemming gebruikt, voor eene jaarlijksche, op Midw. verschijnende, huur van *f* 150—00.

IV. Den EIGENDOM van ongeveer $3\frac{1}{2}$ B. *Land*, gelegen onder *Winsum*, wordende bij K. E. ZIJLEMA en Vrouw onder vaste beklemming gebruikt, voor eene jaarlijksche, op Midw. verschijnende, huur van *f* 28—00.

V. Den EIGENDOM van ongeveer $2\frac{1}{2}$ B. *Land*, gelegen onder *Winsum*, wordende bij STIJNTJE JANS GREBEN onder vaste beklemming gebruikt, voor eene jaarlijksche, op Midw. verschijnende, huur van *f* 20—00.

Alles nagelaten door wijlen den Heer GERBRAND VAN CALCAR.

VI. Eene VROUWEN ZITPLAATS in de Martini-kerk te *Groningen*, aan de Noordzijde, de 1ste Plaats in de 3de vaste Bank aan de Oostzijde van den Pilaar, tegenover den Predikstoel, geteekend no. 216.

De Perceelen 1, 2 en 6 te bezien daags vóór en op den Verkoopdag, des namiddags van 2 — 5 uren.

Om te aanvaarden de Perceelen 1, 2 en 6 den 1sten November 1845, en de overige Percelen dadelijk na den toeslag.

Op Maandag, den 25sten Aug.

1845, des namiddags te 2 uren, zal, voor de Behuizing van wijlen W. K. HOUTSCHILD en Vrouw, aan de Kruidlaan, te *Groningen*, publiek worden verkocht: de door deze Erflaters nagelaten **INBOEDEL**, bestaande onder anderen in: EIKENHOUTEN KABINET, DITO SECRETAIRE, HALVE KASTKLOK, TAFELS, STOELEN, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, eenig KOPER-, IJZER- en TINGOED, PORSELEIN, GLAS-, AARDE- en VAATWERK, BEDDEGOED en meer ANDERE GOEDEREN.

Te bezien des voormiddags vóór den Verkoop van 10—1 uur.

Mr. J. W. QUINTUS, *Notaris.*

*** Mr. **E. J. OFFERHAUS**, Notaris te *Groningen*, zal, op Dingsdag, den 26sten Augustus 1845, des avonds te 7 uren, bij de Weduwe J. S. BONTEKOE, aan de Groote Markt, te *Groningen*, publiek verkoopen:

I. Een weldoortimmerd HUIS, N 263 V, en eene KAMER, N 264 V, onder één Dak, met TUIN en BLEEKVELD er achter, Zuidzijde op den Nieuwen Weg, te *Groningen.*

II. Een HUIS, N 265 V, naast perc. 1.

III. Den EIGENDOM van eenen *Moestuin*, buiten de Oosterpoort te *Groningen*, bij T. W. HOEKSEMA onder beklemming in gebruik, doende jaarlijks tot huur *f* 47 — 50. Alles behoorende tot de Nalatenschap van wijlen KLAAS KEMPEN.

Te bezien perc. 1 en 2 des daags vóór en op den Verkoopdag, des namiddags van 2—4 uren.

Mr. E. J. OFFERHAUS.

HOUTVEILING,

onder WERKELIJKE HOUTKOOPERS, op Zaturdag, den 23sten Augustus 1845, des morgens te 11 uren, ten Huize van de Weduwe F. VAN DER BOOGH, te *Appingedam*, van eene groote partij nieuw aangevoerde **NOORDSCHE HOUTWAREN**, bestaande in MAATS en OVERMAATS VUREN BALKEN, LAURWIGSCHE en OSTRUSOERSCHE JUFFERS en KOLDERS, EIKEN BARKOENDERS, ENZ., alsmede eene partij DANTZIGER GREENEN BALKEN.

Mr. H. J. OFFERHAUS.

VOORNAAM HOUT-BOELGOED.

De Notaris **A. LIJCKLAMA**, te *Leeuwarden*, zal, op Donderdag, den 28sten Augustus 1845, en volgende dagen, telkens des voormiddags te 10 uren, ten Huize van C. H. WILKESHUIS, in het *Heeren-Logement*, in het Zaailand, te *Leeuwarden*, wat de posten boven de *f* 30 aangaat op 3 maanden Krediet, mits tegen voldoende borgstelling, en ten aanzien van het overige tegen gereede betaling, publiek presenteren te verkoopen:

Circa 70 Blokken WAGENSCHOT, circa 42 Blokken PIJPHOUT, alles van onderscheidene dikte, 4 Blokken EIKENHOUT, bekend voor 5,4 Ned. Ellen lengte en 0,05 Ned. Ellen dikte; voorts eene aanzienlijke partij IJPEN-, BEUKEN-, ESSCHEN en MAHONIEHOUT, en eindelijk KASTENMAKERSGEREEDSCHAPPEN en MATERIALEN.

Alles te bezigtigen op Woensdag, den 27sten Augustus 1845, in het Zaailand, te *Leeuwarden.*

In eene niet onbevolkte streek der Provincie *Drenthe* wordt, op zeer aannemelijke Voorwaarden, UIT DE HAND ter VERKOOP aangeboden: een *beklante*, voor een paar jaren gebouwde **WIND-KORENMOLEN**, waarop ook het PELLEN plaats heeft. Informatiën te bekomen ten Kantore van den Notaris Mr. A. HOMAN, te *Assen.*

TE HUUR:

Een **HUIS** in de Steentilstraat. Te bevragen bij Mejufvrouw de Wedw. RIENEWERF, aldaar.

MEN VRAAGT TEGEN NOVEMBER TE HUUR,

in een fatsoenlijk gedeelte van de Stad *Groningen*: een **HUIS** of een gedeelte daarvan, bevattende drie Kamers, Keuken, Put- en Regenwater, Bleekveld, enz. met vrijen uitgang. Adres met franco brieven, onder letter B, aan den Boekhandelaar H. V. HUISINGH, te *Winschoten.*

J. L. LA GRO

heeft de eer te berigten, dat hij met zijne wèl gesorteerde **GALANTERIEKRAAM** op de Kermis voorstaat, de 2de Kraam, Zuidzijde van de Korenbeurs, en wèl voorzien is van VERGULDE en ALBASTEN PENDULES, BLOEMVAZEN, LAMPEN, PORSELEINEN ORNAMENTEN *à la Polka*, FER DE BERLIN, KRISTAL, fijne moderne GALANTERIËN, SPIEGELS met echt VERGULDE en MAHONIEHOUTEN LIJSTEN, ENZ. Door eenen voordeeligen inkoop zullen de Goederen tot de minst mogelijke prijzen gesteld zijn. Beveelt zich minzaam in de gunst van het geëerde Publiek.

EENE GROOTE SORTERING
FIJNE GALANTERIËN

wordt het geëerde Publiek door **G. COPINGA**, in deszelfs WINKEL, gedurende de Kermis, ter beschouwing aangeboden, waarin zich bevinden zeer fraaije en goedkoope *ARTIKELEN* in GOUD, ZILVER, SCHILDPAD, IVOOR, PARELMOER, KRISTAL, PORSELEIN en MAHONIEHOUT: alsmede moderne PENDULES, deugdzame TAFELLAMPEN en nieuw VERLAK; benevens PARAPLUIES, HANDSCHOENEN, FOULARDS, HEEREN HALSDOEKEN en DAMES BOEZELAREN; waarmede hij zich vriendelijk zijner toegenegen Begunstigers aanbeveelt.

LIKEUREN

bij **N. THONUS**, Likeurstoker in de Oude Kijk-in-'t Jatstraat, is de onlangs nieuw uitgekomene echte fijne ***Polka-Likeur*** en ***Polka-Bitter*** te bekomen.

P. J. DE JONGE,

in de Oude Kijk-in-'t Jatstraat, heeft op nieuw ontvangen: eene partij best **LINNEN SERVETGOED**, tot billijke prijzen.

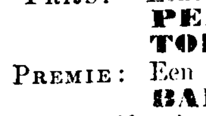
De ondergeteekende maakt aan zijne geëerde Begunstigers bekend, dat hij wederom is gearriveerd met alle soorten van opregte DEVENTER CONFIJT, KRUID- en TAFELKOEK, alsmede beste THEE- en CHOCALABANKET, en onderscheidene soorten van SUIKERGEBAKKEN; verzoekt vriendelijk gunst en rekommandatie; staande met zijne Kraam in de eerste Roef, bij de Beurs.

W. VAN OVERBEEK,
Koek- en Banketbakker te Deventer.

MACHINALE LOONSPINNERIJ
VOOR GEKAMDE WOL, à *elf Centen*

de **5** Oncen, fijn **15** Cents, enz., bij **H. J. BUIJSMAN**, te *Zwolle.* Verzoeke bij het zenden van Wol eene streng, hoe men ze gesponnen wil hebben.

DE JAARLIJKSCHE HARDDRAVERIJ

te MARTENSHOEK

zal plaats hebben den **21sten AUGUSTUS** e.k.

PRIJS: Eene fraai bewerkte massief **ZILVEREN LEPELMAND** met **DITO LEPELS** en **TOEBEHOOREN.**

PREMIE: Een briljant massief **ZILVEREN TABAKSKOMFOOR.**

De aangifte der Paarden, te 11 uren des voormiddags, in het Logement van A. L. MEURS; — de Rijding te 2 uren.

Alle Paarden, tot genoegen der Directie, worden toegelaten.

MUZIJK en OPEN TAFEL.

*** Eene **KAMERMEID**, goed met de Wasch kunnende omgaan en goed kunnende Naaijen, dienst begeerende tegen billijk loon, ten platten Lande, nabij *Groningen*, tegen November, vervoege zich, om informatie, ten KANTORE dezer COURANT.

Te Groningen, bij C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, Boekdrukker.